

ФАКУЛТЕТ _____
Број захтева: _____
Датум: _____

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
- ПОСРЕДСТВОМ ВЕЋА НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ПРАВНО-ЕКОНОМСКИХ НАУКА

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА
(члан 65. Закона о високом образовању)

I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА

1. Име, средње име и презиме кандидата Перовић (Слободан) Јелена
2. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира Међународни економски односи-Међународно привредно право
3. Радни однос са пуним или непуним радним временом са пуним радним временом
4. До овог избора кандидат је био у звању ванредног професора
у које је први пут изабран 08.02.2008.
за ужу научну област /наставни предмет Међународни економски односи-Међународно привредно право.

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање 08.02.2013.
2. Датум и место објављивања конкурса 20.06.2012. у листу «Послови»
3. Звање за које је расписан конкурс редовни професор

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ РЕФЕРАТА И О РЕФЕРАТУ

1. Назив органа и датум именовања Комисије Изборно веће, 13.06.2012.
2. Састав Комисије за припрему реферата:

Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
1) др Мирко Васиљевић, ред. проф.		пословно правна	Правни факултет у Београду
2) др Јелена Козомара, ред. проф.		Међународни економски односи	Економски факултет у Београду
3) др Невенка Суботић-Константиновић		Међународни економски односи Међународно привредно право	у пензији

- 3) Број кандидата пријављених на конкурс: 1
4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије НЕ
5. Датум стављања реферата на увид јавности 19.07.2012. године
6. Начин (место) објављивања реферата у листу «Новости»
7. Приговори _____

**IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА
ФАКУЛТЕТА 24.10.2012. године**

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата Перовић др Јелене у звање редовног професора вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивање радног односа наставника Универзитета у Београду.

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Бранислав Боричић

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 62. ст. 4. Закона;
5. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење Правног Факултета као матичног факултета бр. 1897/4 од 26.09.2012.године).

Напомена: сви прилози, осим под бр.4., достављају се и у електронској форми.

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Одлуком Изборног већа Економског факултета Универзитета у Београду донетој на седници од 13. јуна 2012. године, одређени смо за чланове Комисије за писање реферата о кандидатима пријављеним на конкурс за избор у звање једног редовног професора за ужу научну област Међународни економски односи – Међународно привредно право на Економском факултету Универзитета у Београду.

На конкурс за избор у звање редовног професора за ужу научну област Међународни економски односи – Међународно привредно право на Економском факултету Универзитета у Београду који је, у додатку дневног листа “Данас“, објављен у огласним новинама Националне службе за запошљавање „Послови“ бр. 470 од дана 20.06.2012. године, пријавила се др Јелена Перовић, ванредни професор Економског факултета Универзитета у Београду, као једини кандидат.

Пошто смо се упознали са конкурсном пријавом и достављеном документацијом, имамо част и задовољство да поднесемо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Школовање и професионално напредовање

Др Јелена Перовић рођена је 1. марта 1969. године у Београду, где је завршила основну школу и гимназију са одличним успехом. На Правни факултет Универзитета у Београду уписала се школске 1987/88 године, на коме је дипломирала у јунском испитном року 1991. године, са општом просечном оценом десет, као најбољи студент генерације. Током студија, сваке школске године награђивана је за одличан успех, а Универзитет у Београду доделио јој је, 1992. године диплому за изузетне успехе током студирања, као најбољем студенту генерације који је дипломирао у 1991. години на Правном факултету у Београду. Била је стипендиста Републичке фондације за развој научног подмлатка, за школску 1989/90 и школску 1990/91 годину.

Школске 1991/92 године, уписала се на постдипломске студије на Правном факултету у Београду – смер Међународно привредно право. Магистарску дисертацију под насловом Уговор о међународној трговинској арбитражи одбранила је 1998. године, са одликом. Докторску дисертацију под насловом Раскид уговора због неиспуњења у међународној продаји робе одбранила је 2002. године, са одликом. Током 1993. и 1995. године била је стипендиста Сасакава фондације. По завршетку редовних студија и по истеку потребног стажа и практичног рада у адвокатури, 1993. године положила је правосудни испит са јавно изреченом похвалом.

Др Јелена Перовић засновала је 1995. године радни однос на Економском факултету Универзитета у Београду као асистент приправник на предмету Привредно право, 1999. године изабрана је у звање асистента за предмете Привредно право и Међународно привредно право, 2003. године изабрана је у звање доцента за предмет Међународно привредно право, а 2008. године изабрана је у звање ванредног професора за предмет Међународно привредно право, у ком звању се данас налази. Уз предмет Међународно привредно право на основним студијама, др Перовић је, на академским мастер студијама, самостални креатор наставног програма и извођач наставе и испита на три предмета: Међународни пословни уговори, Право Европске уније и Међународно пословно право. Била је члан различитих комисија и радних тела Економског факултета.

Током рада на Економском факултету, др Перовић је објавила већи број књига, монографија и других научних публикација, објављених у домаћим и иностраним научним часописима. За потребе предмета Међународно привредно право, написала је књигу *Међународно привредно право* (од 2008. до данас публикована у пет издања), као и научну монографију *Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима*, која посебно користи изучавањима правних предмета у оквиру академских мастер студија.

Др Перовић је била стипендиста Мах Планк Института за компаративно и међународно приватно право у Хамбургу током више година (2001-2007). На Мах Планк Институту, од 2001. године до данас, проводи сваке године по месец дана на научном усавршавању, спроводећи истраживања из области међународног привредног права. Говори француски и енглески језик, а служи се немачким, шпанским и португалским.

Научне и стручне активности у земљи и иностранству

Др Перовић је члан Међународне академије за компаративно право у Паризу. Председник је Комисије за Право међународне продаје Међународне уније адвоката у Паризу. У својству стручњака Међународног трговинског центра у Женеви (UN/WTO/ITC) израдила је Модел уговор о међународној продаји робе који је од стране ове међународне организације дистрибуиран и препоручен свим привредним коморама света. Члан је радне групе Међународне трговинске коморе у Паризу (ICC) за израду Модел уговора ICC о међународној продаји робе. У Међународном институту за уговор о дистрибуцији и трговинском

заступању у Торину (IDI), др Перовић је национални стручњак за уговор о дистрибуцији и трговинском заступању. Члан је Међународне радне групе за међународне привредне уговоре (Groupe de Travail Contrats Internationaux) којом руководи професор Filip De Lu. Члан је Асоцијације правника Henri Capitant des amis de la culture juridique française у Паризу. Била је руководилац радних група за израду појединих закона из области економије и привреде Републике Србије (Закон о финансијском лизингу, Закон о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, итд.). Арбитар је у међународним арбитражним споровима Арбитражног суда Међународне трговинске коморе у Паризу (ICC), арбитар Сталног изабраног суда (Арбитраже) при Привредној комори Србије и других институционалних и ad hoc арбитража. Од 2005. године до данас, др Перовић у својству арбитра учествује на Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot, међународном такмичењу студената из области права међународне продаје и међународне трговинске арбитраже, које се традиционално одржава на Правном факултету у Бечу. Консултант је Народне банке Србије за област међународних привредних уговора. Др Перовић је потпредседник Удружења правника Србије.

Научно-наставни рад изван матичног факултета

Др Јелена Перовић се бави научно-наставним радом и на другим институцијама у земљи и иностранству. На Економском факултету Универзитета у Женеви (Université de Genève, Faculté des sciences économiques et sociales, Département des hautes études commerciales) гостујући је предавач на предмету Advanced Studies in International Contract Law, који се изводи на мастер студијама овог Факултета. На истом предмету др Перовић учествује на усменим испитима сваке године од 2009. до данас. На мастер студијама Правног факултета Универзитета Louvain у Белгији (Université catholique de Louvain - Faculté de droit, Département de droit économique et social), 2007. године учествовала је на усменим испитима из предмета Право и економија (Law and Economics). На Правном факултету Универзитета у Београду, на академским мастер студијама, од 2007. године до данас, један је од предавача на предмету Међународна продаја робе. На Факултету организационих наука Универзитета у Београду, предавач је на предмету International Business Law који се изводи на енглеском језику у оквиру међународног мастер курса International Business and Management. На Правном факултету Универзитета у Бања Луци предавач је на предмету Међународно пословно право који се изучава на магистарским студијама. На курсевима за стицање брокерске лиценце организованим од стране Комисије за хартије од вредности Републике Србије, држала је предавања из области правних аспеката хартија од вредности. Члан је испитних комисија за полагање испита за добијање брокерске лиценце и лиценце за инвестиционог саветника који организује Комисија за хартије од вредности. Била је предавач Европског центра за мир и развој (ECPD) из области арбитражног права. Предавач је Међународне уније адвоката из Париза на курсу International Sale of Goods – Advanced Training Course for Lawyers, организованим 2012. године у Валенсији и Паризу.

2. ПЕДАГОШКИ РАД

Од својих првих избора у звања асистента-приправника, а затим асистента, др Перовић била је укључена у рад са студентима на предметима Привредно право и Међународно привредно право. Као доцент, а затим ванредни професор, изводила је предавања, вежбе и испите на предмету Међународно привредно право. Уз предмет Међународно привредно право на основним студијама, др Перовић је, на академским мастер студијама, самостални креатор наставног програма и извођач наставе и испита на три предмета: Међународни пословни уговори, Право Европске уније и Међународно пословно право. Била је ментор великог броја дипломских и мастер радова, члан бројних комисија за подобност, оцену и одбрану мастер радова и магистарских теза, као и члан комисија за одбрану докторских радова на Правном факултету Универзитета у Београду и Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Била је члан комисије за избор у звање асистента за предмете Међународно трговинско право и Арбитражно право на Правном факултету Универзитета у Београду.

Посебан вид наставних активности др Перовић представља припрема студената економије са најбољим оценама из предмета Међународно привредно право за праћење међународног такмичења студената Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot у Бечу. Тим путем, др Перовић пружила је могућност најбољим студентима економије да присуствују овом такмичењу, пратећи арбитражне сесије и пружајући подршку тиму Правног факултета у Београду, што је допринело продубљавању њихових знања из области права међународне продаје и међународне трговинске арбитраже.

У наставно-педагошком раду са студентима др Перовић остварила је одличне резултате и показала је изванредну способност, о чему, поред осталог, говоре и највише оцене које јој студенти континуирано дају у анонимним анкетама спроведеним на Економском факултету. Примера ради, у студентској анкети спроведеној при упису у школску 2011/12 годину, др Перовић је оцењена укупном просечном оценом 4,47. Детаљни резултати студентске евалуације су приказани у следећој табели:

	ТВРДЊЕ	Просечна оцена 81*
1.	Наставник излаже јасно и разумљиво	4,42
2.	Наставник излаже прегледно и истиче најбитније	4,48
3.	Наставник излаже одговарајућим темпом током наставе	4,57
4.	Наставник долази на час добро припремљен	4,44
5.	Наставник држи наставу у договореним терминима без кашњења	4,51
6.	Наставник подстиче укључивање и учествовање студената у настави	4,46

7.	Наставник даје корисне информације о раду студената (након семинарских радова, вежби, активности на часу...)	4,51
8.	Наставник одговара на студентска питања и води рачуна о студентским коментарима	4,54
9.	Досадашње оцене код овог наставника у оквиру овог предмета одговарају мом показаном знању	4,27
	УКУПНА ПРОСЕЧНА ОЦЕНА (просек претходних 9)	4,47
10.	Оцена уџбеника	4,44

*Број студената који су учествовали у вредновању наставника на овом предмету

3. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

СПИСАК РАДОВА

Радови до избора у звање асистента

Монографија

1. *„Уговор о међународној трговинској арбитражи“*, (стр. 261), Удружење правника Југославије и Спољнотрговинска арбитража при Привредној комори Југославије, Београд, 1998. (магистарска дисертација објављена као књига).

Лексикон

2. *„Лексикон грађанског права“*, Номос, Београд, 1996, одреднице: Реституција, Конститутивни пренос права, Транслативни пренос права, Ubi emolumentum, ibi opus, Узансе, Опште узансе за промет робе.

Остали радови

3. *„Форма арбитражног споразума“*, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 1995, стр. 433–451;

4. *„Независност и непристрасност арбитра у упоредном арбитражном праву“*, Право и привреда, бр. 5–8, 1996, Београд, стр. 265–279;

5. *„Одвојено мишљење арбитра у савременом арбитражном праву“*, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 1996, стр. 631–649;

6. *„Предности арбитражног решавања спорова из међународних економских односа“*, Економски анали, бр. 130, Београд, 1996, стр. 109–119;

7. „Поништај арбитражне одлуке и арбитражно веће“, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 1997, стр. 655–667;
8. „Пуноважност уговора о арбитражи“, *Зборник радова посвећен Симпозијуму поводом 50-годишњице постојања и рада Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Југославије под називом „Међународна привредна арбитража – стање и перспективе“*, Београд, 1997, стр. 123–139;
9. „Спорне одредбе компромисорне клаузуле“, *Правни живот*, бр. 12, том IV, Београд, 1997, стр. 321–334;
10. „Међународна трговинска арбитража и питање арбитрабилности“, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 1998, стр. 503–513;
11. „Извори права који регулишу међународну трговинску арбитражу“, *Правни живот*, бр. 12, том IV, Београд, 1998, стр. 411–420.

Радови после избора у звање асистента

Монографије

1. „*La convention d'arbitrage*“, монографија на француском језику (превод књиге *Уговор о међународној трговинској арбитражи*), 278 страна, Београд, 2000;
2. „*Уговор о међународној трговинској арбитражи*“, *Службени лист СРЈ*, Београд, 2002, (друго издање).

Речник

3. „*Економски речник*“, *Економски факултет Универзитета у Београду*, Београд, 2001, одреднице: Аутономија воље, Цесија, Дејства уговора према трећем, Међународна трговинска арбитража, Накнада штете, Облигационо право, Прекомерно оштећење, Штета, Узансе, Зеленашки уговор.

Остали радови

4. „*Нове тенденције у правцу побољшања међународне ефикасности арбитражних одлука*“, *Актуелна питања југословенског законодавства*, *Зборник радова са Саветовања правника у Будви 4–8. септембра 1999*, Београд, 1999, стр. 271–279;
5. „*Конституисање арбитражног већа*“, *Право и привреда*, бр. 5–8, 1999, Београд, стр. 479–496;
6. „*Приказ књиге Привредна друштва – домаће и упоредно право*“ професора др Мирка Васиљевића, *Економика предузећа*, новембар–децембар, 1999, стр. 232–234;
7. „*Прве примене Бечке конвенције у решавању спорова пред међународним трговинским арбитражама*“, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 2000, стр. 990–999;
8. *Принципи европског уговорног права и UNIDROIT Принципи*, *Актуелна питања савременог законодавства*, Београд, 2000, стр. 403–411.
9. „*Унификација као будућност уговорног права*“, *Економика предузећа*, мај–јун 2000, Београд, стр. 223.
10. „*Област примене Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе*“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2000, стр. 295–317;

11. „Тумачење уговора према Конвенцији УН о међународној продаји робе“, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 2001, стр. 864–875;
12. „Диспозитивни карактер Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, *Актуелна питања савременог законодавства*, Београд, 2001, стр. 143–153;
13. „Битна повреда уговора о међународној продаји робе“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2001, стр. 311–331;
14. „Правни аспекти страних улагања“, *Право и привреда*, бр. 1–4/2002, Београд, 2002, стр. 115–128;
15. „Уговор о арбитражи и конституисање арбитражног трибунала“, *Привредник*, бр. 137, Београд, 2002, стр. 59–63;
16. „Улога обичаја у међународној продаји робе“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2002, Београд, 2002, стр. 247–254;
17. „Раскид уговора пре истека рока“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2002, стр. 413–433;
18. „Раскид уговора према Конвенцији УН о међународној продаји робе“, *Економски анали*, бр. 155, Београд, 2002, стр. 163–179.

Радови после избора у звање доцента

Књиге и монографије

1. „Коментар Закона о финансијском лизингу“, (стр. 183) Београд, Глосаријум, 2003;
2. „Битна повреда уговора – Међународна продаја робе“, (стр. 402), Београд, Службени лист СЦГ, 2004. (докторска дисертација објављена као књига).

Остали радови

3. „Арбитражно решавање спорова у међународним пословним односима“, *Европска интеграција Србије, СЕС Копаоник бизнис форум 2003*, Београд, 2003, стр. 82–92;
4. „Развој уговорног права у Србији и Црној Гори“, национални реферат објављен у *Trends Towards European Private Law – Uniform Contract Law*, Зборнику радова објављеном поводом међународне научне конференције „Trends Towards European Private Law – Uniform Contract Law, Multilateral Exchange of Ideas on Uniform European Contract Law“, одржаној 2003. године у Дубровнику, изд. немачка Фондација за међународну правну сарадњу (IRZ), Дубровник, 2003, стр. 159–165;
5. „Несаобразност робе као основ неизвршења уговора о продаји“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2003, Београд, 2003, стр. 332–344;
6. „Основна концепција Закона о финансијском лизингу“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2003, стр. 193–211;
7. „Gesetz über Registerpfandrecht an beweglichen Sachen“, *Wirtschaft und Recht in Osteuropa (WiRO)*, Verlag C.H.Beck München und Frankfurt a.M., 2/2004, стр. 46–55;
8. „Финансијски лизинг као фактор подстицања инвестиција“, *Оживљавање привреде и завршетак транзиције, Копаоник бизнис форум 2004*, Београд, 2004, стр. 140–152;

9. „Раскид уговора о продаји са сукцесивним испорукама“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2004, Београд, 2004, стр. 803–816;
10. „Неузвршење обавеза купца у међународној продаји робе“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2004, стр. 361–375;
11. „Реформа система обезбеђења потраживања као фактор стратегије конкурентности“, *Стратегија конкурентности Србије 2005–2010*, *Копаоник бизнис форум 2005*, Београд, 2005, стр. 315–329;
12. „Доцња у испоруци као основ за раскид уговора о међународној продаји робе“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2005, Београд, 2005, стр. 329–342;
13. „Financial Leasing in Serbia: an Overview of Recent Legislation“, *Uniform Law Review*, UNIDROIT, 2005-3, стр. 503–516;
14. „How to Secure the Contract Performance? Exclusive Distribution Agreement in Serbian Law“, *49 Congress of International Associations of Lawyers, Fez, August 31 – September 4, 2005*, CD;
15. „Изјава о раскиду као основ за раскид уговора због неиспуњења обавезе“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2005, стр. 473–499;
16. „Contract Avoidance due to Late Delivery in International Sale of Goods“, *Current Developments in International Sales and Distribution of Goods, Seminar of International Association of Lawyers, Warsaw, May 12, 2006*, CD;
17. „Прописи о хипотеци као фактор подстицаја инвестиција“, *Србија 2012: развој, финансијски систем и конкурентност*, *Копаоник бизнис форум 2006*, Београд, 2006, стр. 405–417;
18. „Одговорност за недостатке на предмету финансијског лизинга“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2006, Београд, 2006, стр. 445–458;
19. „Алиуд као основ за раскид уговора о међународној продаји робе“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2006, стр. 257–265;
20. „CISG and Some Ambiguous Issues in the Choice of Law in an International Distribution Agreement“, *Cross-Border Agency, Distribution and Franchising Agreements in Practice: Business Strategies and Legal Aspects, Seminar of International Association of Lawyers, Budapest, May 12, 2006*, CD (анстракт).

Радови после избора у звање ванредног професора

Књиге и монографије

1. „Међународно привредно право“ (427 стр.), *Економски факултет Универзитета у Београду*, Београд, 2008. (пет издања, последње 2011. године);
2. „Финансијска тржишта“, коауторство – део књиге „Спорови и арбитража на финансијским тржиштима“ (ред. проф. др М. Васиљевић, проф. др Б. Васиљевић, проф. др Д. Малинић), *Комисија за хартије од вредности*, Београд, 2008;
3. „Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима“ (243 стр.), *Економски факултет Универзитета у Београду*, Београд, 2012.

Остали радови

4. „*Applicability of the CISG to International Distribution Agreement*“, *Правни живот*, бр. 12, том IV, Београд, децембар 2007, стр. 359–369;¹
5. „*Аутономија уговора о арбитражи*“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2008, Београд, 2008, стр. 535–544;
6. „*La contravention essentielle au contrat comme fondement à la résolution des contrats dans les codifications de droit uniforme*“, *Revue de droit international et de droit comparé* (ур. проф. др G. Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2008/2–3, стр. 272–307;
7. „*Обавеза исплате цене из уговора о међународној продаји*“, *Правни живот*, бр. 12, том IV, Београд, 2008, стр. 177–189;
8. „*The UN Convention on the International Sale of Goods – Fundamental Breach of Contract, Lack of Conformity, Late Delivery*“, *International Association of Lawyers, seminar “International Sale and Distribution of Goods”*, Belgrade, April 25–26, 2008;
9. „*Преговори за закључење уговора у међународном пословном промету*“, *Право и привреда*, бр. 1–4/2009, Београд, 2009, стр. 495–505;
10. „*Избегавање ризика у међународним пословним уговорима*“, *Економика предузећа, Менаџмент форум Југоисточне Европе, Интелигентно управљање ризицима у условима глобалне економске кризе, септембар–октобар 2009*, Београд, 2009, стр. 363–376;
11. „*Заштитне клаузуле у међународним трговинским уговорима*“, *Правни живот*, бр. 12, том IV, Београд, 2009, стр. 477–503;
12. „*Termination of Contract due to Failure to Execute an Obligation*“, међународна научна конференција „*Thirty Years of the Law of Obligations*“ одржана 24–27. септембра 2008. на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, *Зборник радова „Thirty Years of the Law of Obligations – de lege lata and de lege ferenda*“, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2009, стр. 222–240;
13. „*International Commercial Sale of Goods, Introduction*“, *Model Contracts for Small Firms, Legal Guidance for Doing International Business*, International Trade Centre, Geneva, 2010, стр. 35–36, предавање на међународној конференцији „*Model Contracts for Small Firms*“ у организацији УН, Светске трговинске организације (WTO) и Међународног трговинског центра (ИТС), одржаној у Женеви априла 2009;
14. „*Спорне одредбе уговора о међународној дистрибуцији*“ *Право и привреда*, бр. 4–6/2010, Београд, 2010, стр. 359–377;
15. „*Recension de l’ouvrage: I. Schwenzler (ed.) Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG), 3rd ed., Oxford University Press, 2010*“, *Revue de droit international et de droit comparé* (ур. проф. др G. Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2010 no 3, стр. 423–428;
16. „*Принцип потпуне накнаде и правило предвидљивости штете у Конвенцији УН о међународној продаји робе*“ *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2010, стр. 271–289;

---

¹ Рад није био укључен у списак радова др Јелене Перовић за избор у звање ванредног професора с обзиром да је написан и публикован након покретања поступка за избор.

17. „*Etendue et limitation de la responsabilité contractuelle selon la Convention de Vienne sur les contrats de vente internationale de marchandises – Quid en particulier des clauses excluant les consequential damages?*“, *Revue de droit International et de droit comparé* (ур. проф. др G. Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2010, no 4, стр. 571–604;
18. „*Contract Law in Serbia*“, национални реферат, међународна научна конференција "Private Law in Eastern Europe - Autonomous Developments or Legal Transplants?" Max Planck Institute for Comparative and International Private Law Hamburg, Faculty of Law University of Kiel, одржана у Хамбургу, 27. марта 2009, објављен у "Private Law in Eastern Europe" (ур. др Ch. Jessel-Holst, др R. Kulms, др A. Trunk), Mohr Sieneck, Tübingen, 2010, стр. 93–109;
19. „*Modern Contracts – Republic of Serbia*“, национални реферат, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“, Цавтат, 2010, објављен у „Civil Law Forum for South East Europe, Collection of Studies and Analyses“, Volume III, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2010, стр. 69–109;
20. „*Modern Contracts - Factoring – Comparative Analysis*“, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“, Цавтат, 2010, објављено у „Civil Law Forum for South East Europe, Collection of Studies and Analyses“, Volume III, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2010, стр. 351–355;
21. „*Contract Avoidance Due to Late Delivery in International Sale of Goods*“, у „Private Law Reform in South East Europe, Liber Amicorum Christa Jessel-Holst“, (ур. проф. др М. Васиљевић, др R. Kulms, проф. др Т. Јосиповић, проф. др М. Станивуковић), Faculty of Law University of Belgrade, Beograd, 2010, стр. 140–154;
22. „*Selected Critical Issues Regarding the Sphere of Application of the CISG*“, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade, Belgrade Law Review, Journal of Legal and Social Sciences University of Belgrade, Year LIX. 2011. no. 3*, стр. 181–196;
23. „*Индиректна штета у међународној продаји робе*“, *Право и привреда*, бр. 4–6/2011, Београд, 2011, стр. 732–744;
24. „*Complexity of Transnational Documents*“, национални реферат, XVIIIth International Congress of Comparative Law, Washington D.C. 2010, International Academy of Comparative Law, ISAI DAT Law Review (ур. проф. др Rodolfo Sacco), Volume 1, Issue 3, Torino, 2011, стр. 253–278;
25. „*Клаузула о вишој сили у међународним привредним уговорима*“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2011, стр. 221–241;
26. „*How to Secure Contract Performance? Distribution, Franchise and Financial Leasing in Serbian Law*“, *Економика предузећа*, бр. 3–4, март–април 2012, Београд, 2012, стр. 149–166;
27. „*Одговорност за несаобразност робе према Бечкој конвенцији и одговорност за материјалне недостатке према Закону о облигационим односима*“, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“ одржана у Скопљу 11. јануара 2012. Рад ће бити објављен у оквиру Зборника радова са наведене конференције у октобру 2012. у издању немачке фондације GIZ (кандидат је приложио потврду издавача);

28. „Раскид и измена уговора као правне последице промењених околности“, *Право и привреда*, бр. 4–6/2012, Београд, 2012, стр. 628–644;
29. „Which law should govern the contract of sale between suppliers and distributors?“, *International Distribution Institute Torino (IDI)*, међународна научна конференција „New Challenges in International Distribution“, Venice, 18–19 May 2012, CD;
30. „Промењене околности у српском уговорном праву и изворима униформног уговорног права“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1/2012 (рад прихваћен за објављивање, кандидат је приложио потврду издавача).

АНАЛИЗА И ОЦЕНА РАДОВА

У складу са одредбом члана 124. став 3. Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“, бр. 131/06, 140/08, 143/08, 150/09, 160/11 и 162/11 – пречишћени текст) којом је предвиђено да се приликом избора у звање редовног професора оцењује и целокупан кандидатов опус, у Извештају Комисије биће приказан и оцењен целокупан опус кандидата Јелена Перовић, почев од избора у звање асистента-приправника 1995. године. Напомињемо да су радови које је кандидат Јелена Перовић објавила до избора у звање ванредног професора 2008. године, били предмет анализе и оцене у рефератима за избор кандидата у претходна научна звања.

Радови до избора у звање асистента (од 1995. до 1999. године)

Монографија

1. „Уговор о међународној трговинској арбитражи“, Удружење правника Југославије и Спољнотрговинска арбитража при Привредној комори Југославије, Београд, 1998.

Књига представља магистарску дисертацију Јелене Перовић, одбрањену 14. јула 1998. на Правном факултету у Београду. Дисертација је објављена као књига, у издању Удружења правника Југославије и Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Југославије, у Београду 1998. године. Реч је о првом издању књиге, која је 2000. године објављена и на француском језику, а 2002. године објављена је у другом издању од стране Службеног листа СРЈ. Књига се састоји од 261 страна, 10 страна наведене литературе и 624 фусноте које се позивају на домаћу и инострану правну литературу, упоредно законодавство, међународне конвенције, судску и арбитражну праксу, домаћу и међународну. Наведена и коришћена литература износи око 150 библиографских јединица, на српском, француском, енглеском, немачком и шпанском језику. Цела материја, поред Увода и Општег закључка, подељена је на шест тематских целина и то: Појам и извори међународне трговинске арбитраже (Глава I); Уговор о међународној трговинској арбитражи (Глава II); Аутономија уговора о међународној трговинској арбитражи (Глава III); Закључење уговора о арбитражи (Глава IV); Дејства уговора о међународној трговинској арбитражи (Глава V); Престанак уговора о међународној трговинској арбитражи (Глава VI).

Оцена овог рада дата је у Реферату Комисије за оцену магистарске тезе, која гласи:

"Магистарска дисертација аутора Јелене Перовић под насловом Уговор о међународној трговинској арбитражи бави се једним изузетно важним институтом Међународног пословног и Арбитражног права, који ће у условима својеврсне глобализације светске економије и хармонизације привредноправних система долазити све више до изражаја. Међународна трговинска арбитража као институт има своја разноврсна обележја и аспекте, а аутор је изабрао управо она која су за правну струку најважнија. У самој основи међународне трговинске арбитраже лежи и класичан и вечни правни институт – уговор, те бављење свим правним манифестацијама тог уговора, у контексту општих правила облигационог и уговорног права, а посебно у контексту његових специфичности проистеклих из карактера института коме претходи и кога активира на својеврсној правној позорници, за правну струку и науку представља својеврсан изазов.

Овог изазова прихватила се асистент Економског факултета у Београду Јелена Перовић и то врло храбро, одважно и одговорно. Бавећи се једним суптилним правним питањем, аутор Јелена Перовић показала је све врлине стасалог правног мислиоца, који на основу изграђеног и истанчаног осећаја за релевантност одређеног правног питања својим истанчаним правним анализама, понирући у саме његове дубине, успева да изузетном талентованошћу отклони све "наукове мреже" његовог непознаја и да га читаоцу представи у свој својој чистоти и транспарентности.

Истраживачка и професионална одговорност водила је аутора ка коришћењу најширег упоредног метода, све релевантне правне грађе, научне, стручне и пословне, што је захваљујући одличном познавању више страних језика резултирало магистарским радом, који се дубином истраживања, обухватом, релевантношћу аргумената, систематиком, расправношћу, изванредношћу осећаја за синтезу, сугерисаним закључцима, може оценити радом који далеко надмашује уобичајене стандарде и дубоко улази у зону и докторске расправе. Магистарска теза Јелене Перовић је у основи расправа. Таква је у својој поставци, у својој кичми и свом закључку. Квалитет аргумената у прилог својих теза увек је на највишем нивоу. Посебан квалитет тезе представља изванредна синтеза научно-теоријског и практичног. Аутор се, наиме, бави и критичком анализом низа арбитражних одлука, што, без сумње, има свој теоријски и практични домацај. Речју, магистарска теза аутора Јелене Перовић Уговор о међународној трговинској арбитражи заслужује епитет непролазности. Она поставља и саме основе за чврсто утемељење у нас и посебне научне дисциплине Арбитражно право, које би у овом аутору имало снажну легитимацију и идентификацију".

Лексикон

2. „Лексикон грађанског права“, Номос, Београд, 1996. У овом Лексиону, др Перовић је аутор следећих одредница: Реституција, Конститутивни пренос

права, Транслативни пренос права, Ubi emolumentum, ibi onus, Узансе, Опште узансе за промет робе.

Остали радови

3. „**Форма арбитражног споразума**“, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 1995, стр. 433–451. Предмет рада је уговор о арбитражи као основ надлежности арбитраже, обавезност писмене форме овог уговора, теорија аутономије воље компромисорне клаузуле, правна судбина уговора о арбитражи садржаног у општим условима пословања, форма овлашћења за закључење уговора о арбитражи и питање сукцесије у контексту овог уговора;

4. „**Независност и непристрасност арбитра у упоредном арбитражном праву**“, *Право и привреда*, бр. 5–8, 1996, Београд, стр. 265–279. Реферат се са компаративноправног становишта бави својствима која треба да поседује арбитар у међународној трговинској арбитражи. Реч је пре свега о независности, непристрасности и неутралности, као императивима који се постављају у погледу обезбеђења објективног, непристрасног, професионалног и стручног пресуђења спора од стране арбитраже. У истом контексту, аутор анализира и разлоге за изузеће арбитра са становишта релевантних домаћих и међународних извора права, правне доктрине и случајева из праксе међународних трговинских арбитража;

5. „**Одвојено мишљење арбитра у савременом арбитражном праву**“, *Правни живот*, бр. 12, том IV, Београд, 1996, стр. 631–649. У раду се анализира случај у коме арбитар, који је приликом гласања о арбитражној одлуци остао у мањини, ускраћује потпис арбитражне одлуке и издаваја своје мишљење. У закључку рада, аутор констатује да одвојено мишљење налази своје оправдање у случају кад се њиме врши утицај на арбитражну одлуку, а у сваком случају његова сврха се остварује када буде достављено странкама. Ако не доживи ниједну од ових судбина, одвојено мишљење у највећој мери губи смисао, остајући у архиви и као евентуална грађа за теоријске осврте у проучавању арбитражних одлука;

6. „**Предности арбитражног решавања спорова из међународних економских односа**“, *Економски анали*, бр. 130, Београд, 1996, стр. 109–119. Рад се бави разлозима опредељења за решавање спорова путем међународне трговинске арбитраже. У њих улазе посебно: неповерење у национални суд туђе земље, могућност избора арбитра и меродавног права, стручно и професионално суђење, избор седишта арбитраже, мање формалан поступак, његова брзина и ефикасност, дискретност арбитражног суђења, коначност арбитражне одлуке.

7. „**Поништај арбитражне одлуке и арбитражно веће**“, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 1997, стр. 655–667. У реферату се анализира питање правне судбине уговора о арбитражи у случају кад редовни суд правоснажном пресудом поништи арбитражну одлуку. У том смислу се констатује да, ако је арбитража судила на основу пуноважног компромиса у коме су одређена имена арбитра, такав арбитражни уговор је конзумиран доношењем арбитражне

одлуке и нема основа за конституисање нове арбитраже за суђење у истом спору. Међутим, ако је арбитража судила на основу компромисорне клаузуле, требало би узети да је доношењем арбитражне одлуке, уговор о арбитражи конзумиран само условно, под резолутивним условом да арбитражна одлука не буде поништена од стране редовног суда; ако одлука буде поништена из разлога који се не односе на постојање или пуноважност арбитражног уговора, компромисорна клаузула остаје на снази и представља правни основ за конституисање арбитраже за ново суђење о истој правној ствари.

8. **„Пуноважност уговора о арбитражи“**, Зборник радова посвећен Симпозијуму поводом 50-годишњице постојања и рада Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Југославије под називом „Међународна привредна арбитража – стање и перспективе“, Београд, 1997, стр. 123–139. У реферату се анализирају услови потребни за пуноважност уговора којим се конституише надлежност међународне трговинске арбитраже. То су услови који се односе на способност уговарања, сагласност воља, предмет, каузу и форму уговора. С обзиром на специфичну правну природу арбитражног уговора, неки од ових услова подвргнути су посебним правилима о арбитражи. Рад је подељен у три целине: Појам и значај уговора о арбитражи, Битни елементи и Закључење уговора о арбитражи.

9. **„Спорне одредбе компромисорне клаузуле“**, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 1997, стр. 321–334. Након извршене анализе различитих спорних арбитражних клаузула које проузрокују тешкоће у утврђивању надлежности арбитраже, у раду се истиче потреба да стране, закључујући арбитражни уговор, настоје да њихова воља буде изражена тако, да у случају спора, јурисдикција арбитраже буде стављена у покрет што пре и без икаквих сметњи. У супротном, разлози одређења за решавање спора арбитражним путем претварају се у сопствену супротност. Поред анализе поменутог питања са компаративноправног становишта, аутор износи препоруке у циљу избегавања спорних ситуација до којих може доћи приликом избора јурисдикције за решавање спорова проистеклих из међународних пословних односа, што је од посебног значаја за праксу међународног пословног промета.

10. **„Међународна трговинска арбитража и питање арбитрабилности“**, Право и привреда, бр. 5–8, Београд, 1998, стр. 503–513. Уговор о арбитражи, да би био пуноважан, мора бити објективно дозвољен. То значи, с једне стране, да је закључен између страна којима је допуштено да уговоре надлежност арбитраже (субјективна арбитрабилност), а с друге стране, да се односи на материју која је подобна да буде подвргнута арбитражи (објективна арбитрабилност). Питање субјективне арбитрабилности поставља се у првом реду у погледу закључења арбитражног уговора од стране државе и других правних лица јавног права. Према владајућем ставу у упоредном праву, ова лица могу пуноважно уговорати арбитражу уколико се арбитражни уговор односи на приватноправни однос. Насупрот томе, у појединим земљама држави и јавним установама забрањено је да закључују арбитражни уговор, док одређени правни системи пуноважност овог уговора условљавају добијањем различитих одобрења. У посебну групу спадају земље које правним лицима јавног права

још увек ову могућност ускраћују на унутрашњем плану, док им је у оквирима међународног трговинског промета уговарање арбитраже допуштено. У упоредном праву је, упркос разликама у појединим законским решењима, општеприхваћено правило које забрањује држави и другим правним лицима јавног права да оспоравају пуноважност арбитражног уговора позивањем на рестриктивне одредбе њиховог националног права. Зона објективне арбитрабилности одређена је могућношћу уговарања арбитраже само у области диспозитивних прописа. Другим речима, предмет спора који се подвргава арбитражи мора се односити на правни однос чији садржај стране могу слободно утврђивати. У раду је дата исцрпна анализа овог питања у упоредном праву, а у контексту објективне арбитрабилности разматрани су и случајеви стечаја, корупције и ембарга.

11. **„Извори права који регулишу међународну трговинску арбитражу“**, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 1998, стр. 411–420. У раду су анализирани извори права релевантни за међународну трговинску арбитражу, а пре свега међународне конвенције, национални закони и правилници институционалних арбитража. У новије време посебно је изражена тенденција регулисања арбитраже путем посебних националних закона. У прилог постојања посебног закона о арбитражи, у раду се истиче: све интензивнији развој међународног трговинског промета који условљава повећање броја и врсте спорова из тог домена; потреба модернизације правила о међународној трговинској арбитражи и њиховог усаглашавања са правилима других земаља; економски разлози који налажу државама појачани напор за обезбеђење што повољнијих услова за функционисање међународних трговинских арбитража на њиховим територијама. Полазећи од ових чињеница, аутор наглашава неопходност доношења либералног, модерног и једноставног закона о арбитражи у Југославији.

Радови после избора у звање асистента (од 1999. до 2003. године)

Монографије

1. **„La convention d'arbitrage“**, монографија на француском језику, 278 страна, Београд, 2000. Књига представља превод на француски језик првог издања књиге „Уговор о међународној трговинској арбитражи“ објављеног 1998. године.

2. **„Уговор о међународној трговинској арбитражи“**, Службени лист СРЈ, Београд, 2002, (друго издање).

Речник

3. **„Економски речник“**, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2001. У овом речнику, кандидат је аутор више одредница из области облигационог и међународног привредног права, и то: Аутономија воље, Цесија, Дејства уговора према трећем, Међународна трговинска арбитража, Накнада

штете, Облигационо право, Прекомерно оштећење, Штета, Узансе, Зеленашки уговор.

Остали радови

4. **„Нове тенденције у правцу побољшања међународне ефикасности арбитражних одлука“**, Актуелна питања југословенског законодавства, Зборник радова са Саветовања правника у Будви 4–8. септембра 1999, Београд, 1999, стр. 271–279. У раду се разматра питање признања и извршења иностраних арбитражних одлука и анализирају се начини за побољшање њихове ефикасности, пре свега са становишта решења Конвенције УН о признању и извршењу иностраних арбитражних одлука из 1958. године (Њујоршка конвенција), која представља до данас најзначајнију и најшире прихваћену конвенцију из области међународне трговинске арбитраже.

5. **„Конституисање арбитражног већа“**, *Право и привреда*, бр. 5–8, 1999, Београд, стр. 479–496. Предмет рада представља компаративноправна анализа критеријума релевантних за конституисање арбитражног трибунала, а посебно: број арбитра, начин и поступак њиховог именовања, слобода странака у избору арбитра као један од основних принципа права међународне трговинске арбитраже, личност арбитра и својства која арбитар треба да поседује.

6. **„Приказ књиге Привредна друштва – домаће и упоредно право“** професора др Мирка Васиљевића, *Економика предузећа*, новембар-децембар, 1999, стр. 232–234. Рад представља детаљан приказ књиге Привредна друштва – домаће и упоредно право проф. др Мирка Васиљевића, која је објављена 1999. године у Београду, у издању Удружења правника у привреди СР Југославије.

7. **„Прве примене Бечке конвенције у решавању спорова пред међународним трговинским арбитражама“**, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 2000, стр. 990–999. У реферату, аутор констатује да за унификацију права међународне продаје није довољно ступање на снагу једнообразних закона односно конвенција које регулишу ту материју, с обзиром да иста униформна правила могу бити тумачена и примењивана на различите начине од стране судова различитих земаља. Неопходно је да се униформна правила примењују на униформни начин, јер реална и ефективна унификација непосредно зависи од могућности униформне примене њених правила у различитим земљама. У том смислу, чл. 7. Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе предвиђа: “приликом тумачења Конвенције водиће се рачуна о њеном међународном карактеру и потреби да унапреди једнообразност њене примене ...”. Да би се стекла реална слика о примени ове Конвенције која је у Југославији ступила на снагу 1988. године и која је на путу да израсте у опште право међународне продаје у Европи, мора се поћи од судских и арбитражних одлука у којима су примењена њена правила, што представља предмет овог рада.

8. **„Принципи европског уговорног права и UNIDROIT Принципи“**, Актуелна питања савременог законодавства, Београд, 2000, стр. 403–411. Предмет рада представља компаративна анализа међународних докумената који садрже униформна правила из области уговорних односа – Принципа европског

уговорног права и *UNIDROIT* Принципа за међународне трговинске уговоре. У раду, аутор анализира наведене изворе и указује на њихов значај.

9. „**Унификација као будућност уговорног права**“, *Економика предузећа*, мај–јун 2000, Београд, стр. 223. Усвајањем униформних правила која се примењују на уговоре закључене у различитим правним, економским и социјалним системима, отклањају се препреке у одвијању међународних трговинских трансакција, чиме се доприноси развоју међународне трговине и остварењу правне сигурности уопште. Због тога је унификација уговорног права и посебно права међународне продаје постала константна тежња пословних људи, националних законодаваца и правне доктрине. У раду су размотрена три међународна документа – Конвенција УН о уговорима о међународној продаји робе (Бечка конвенција), Принципи европског уговорног права и *UNIDROIT* Принципа за међународне трговинске уговоре. Они су анализирани у контексту унификације уговорног права уопште, и посебно као документи који воде усвајању Европског Грађанског законика, као општој кодификацији европског грађанског права;

10. „**Област примене Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе**“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2000, стр. 295–317. Област примене Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе из 1980. одређена је у члану 1. Конвенције. Према њему, да би Конвенција била примењена, потребно је да се испуне услови везани за уговор о продаји робе – примена *ratione materiae*, који је међународног карактера, односно који је закључен између страна које имају своја седишта на територијама различитих држава – примена *ratione personae*. С друге стране, поједине врсте уговора о продаји искључене су из домена примене Конвенције, док одређени број питања Конвенција не регулише. Циљ рада огледа се у прецизном одређењу области примене Конвенције, с обзиром да је реч о питању од посебног значаја, како са теоријског, тако и са практичног аспекта.

11. „**Тумачење уговора према Конвенцији УН о међународној продаји робе**“, *Право и привреда*, бр. 5–8, Београд, 2001, стр. 864–875. У међународним уговорним односима, могућности неспоразума између уговорних страна посебно су изражене, како због тога што уговорници припадају различитим правним системима, са различитим културама, схватањима и често различитим језиком, тако и због услова и начина њихове комуникације. Полазећи од овог проблема, у раду се разматрају различити критеријуми и правила тумачења уговора. У упоредном праву, у том смислу, традиционално се разликују два метода: субјективни, према коме се тумачење своди на истраживање заједничке воље уговорних страна, и објективни, који у први план ставља спољне, објективне критеријуме, као што је разумно лице, добра вера (*reasonable person, good faith*), и сл. Узимајући у обзир ове тежице, Бечка конвенција уврстила је у своје одредбе и правила која се односе на тумачење уговора, што представља предмет анализе у овом раду.

12. „**Диспозитивни карактер Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе**“, *Актуелна питања савременог законодавства*, Београд, 2001, стр. 143–153. Принцип аутономије воље, као један од основних принципа савременог уговорног права, добио је широке оквире у Конвенцији УН о

уговорима о међународној продаји робе из 1980. (Бечка конвенција), одређењем да стране могу искључити њену примену, одступити од било које од њених одредби или изменити њихово дејство. Овим правилом одређен је диспозитивни карактер Конвенције која се примењује аутоматски ако стране нису искључиле њену примену у целини или делимично односно измениле дејство њених одредаба (систем opting out). Предмет рада представља анализа примене Конвенције у контексту диспозитивности њених правила.

13. **„Битна повреда уговора о међународној продаји робе“**, Правни живот бр. 11, том III, Београд, 2001, стр. 311–331. упоредном праву. Питања могућности раскида, услова који представљају основ за тај раскид, као и само његово остварење, униформна правила и национални закони решавају на различит начин. Ипак, и поред различитих приступа овом институту, може се констатовати један општи закључак: у случају неизвршења обавезе једне стране, друга савесна страна може захтевати њено принудно извршење, као и накнаду претрпљене штете. Међутим, одговор на питање може ли страна погођена неизвршењем обавезе раскинути уговор или не, највећи број правних система везује за значај неизвршења, односно за последице које она услед неизвршења трпи. Полазећи од овог критеријума, правила која се односе на раскид уговора о међународној продаји робе могу се груписати у три велике правне целине: униформна правила, правила правних система континенталног права и правила правних система англосаксонског права. У раду је анализиран институт битне повреде уговора који Бечка конвенција уводи као основни критеријум за раскид уговора, уз његову компарацију са одговарајућим правилима континенталног и англосаксонског права.

14. **„Правни аспекти страних улагања“**, Право и привреда, бр. 1–4/2002, Београд, 2002, стр. 115–128. Директна страна улагања представљају једну од основних покретачких снага процеса глобализације. Истовремено, она су значајан фактор економског повезивања индустријских земаља и земаља у развоју, а последњих година и самих земаља у развоју. Ту чињеницу условила су два основна процеса: либерализација режима страних улагања земаља у развоју, посебно у правцу напуштања рестрикција везаних за стране инвестиције и оријентација мултинационалних компанија ка интегрисаној стратегији инвестиција и производње. Преко 60 нових националних закона о улагањима и преко 1200 билатералних и мултилатералних споразума рефлектују тенденцију либерализације прописа о страним улагањима и стварања повољних услова за стране улагаче, што представља предмет анализе у овом раду.

15. **„Уговор о арбитражи и конституисање арбитражног трибунала“**, Привредник, бр. 137, Београд, 2002, стр. 59–63. У раду се разматрају критеријуми за избор арбитра и конституисање арбитражног већа који се могу предвидети уговором о арбитражи. У том контексту, посебна пажња посвећена је релевантним правилима југословенског позитивног права везаним за слободу странака у поступку именовања арбитра.

16. **„Улога обичаја у међународној продаји робе“**, Право и привреда, бр. 5–8/2002, Београд, 2002, стр. 247–254. Предмет рада представљају одредбе о правном дејству трговачких обичаја садржане у Конвенцији УН о уговорима о

међународној продаји робе, као једном од најзначајнијих извора права међународне продаје. Диспозитивни карактер ове Конвенције посебно је дошао до изражаја путем правила која трговачким обичајима у уговору о међународној продаји дају посебно правно дејство. Аутор констатује да овакав приступ Конвенције у материји обичаја указује на њену комплементарност са *lex mercatoria*, као и на чињеницу да се и сама, по мишљењу извесних аутора, може сматрати изразом међународних трговачких обичаја.

17. **„Раскид уговора пре истека рока“**, *Правни живот*, бр. 11. том III, Београд, 2002, стр. 413–433. Када се у року предвиђеном за извршење уговора једна страна понаша тако да је очигледно да своје обавезе неће испунити онако како је то уговором било предвиђено, друга страна може одложити извршење својих обавеза или, уколико би услед тог неиспуњења за њу могла настати штета која је суштински лишава онога што је оправдано очекивала од уговора, изјавити да раскида уговор. У раду, аутор анализира раскид уговора пре истека рока као специфично правно средство у односу на редован начин раскида уговора због неиспуњења и то са становишта униформних правила и националних правних система.

18. **„Раскид уговора према Конвенцији УН о међународној продаји робе“**, *Економски анали*, бр. 155, Београд, 2002, стр. 163–179. У раду аутор анализира услове потребне за раскид уговора о међународној продаји робе са становишта Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе. Као основ за раскид уговора, Конвенција усваја институт битне повреде уговора, који у правним система европско-континенталне праве традиције традиционално није познат. Полазећи од анализе општег појма и значаја овог института, аутор износи различите случајеве неиспуњења уговорних обавеза у уговору о међународној продаји који, уколико представљају битну повреду уговора, могу довести до његовог раскида.

Радови после избора у звање доцента (од 2003. до 2008. године)

Књиге и монографије

1. **„Коментар Закона о финансијском лизингу“**, Београд, Глосаријум, 2003. Књига др Јелене Перовић Коментар Закона о финансијском лизингу састоји се од 183 стране текста, које обухватају Претходне напомене аутора, Коментар Закона по члановима, Основну концепцију Закона на немачком језику, као и текст Закона на немачком и на енглеском језику. Књига анализира како свако поједино решење овог Закона тако и разлоге његовог доношења, сврху и циљеве који се њиме настоје остварити, основне принципе и концепцију Закона у целини, као и изворе права коришћене при његовој изради. Књигу одликује лак и јасан стил аутора, који је, давањем практичних објашњења, компаративном анализом релевантних домаћих и међународних прописа, навођењем одговарајућих примера, и стављањем правила Закона у контекст потреба савременог пословног промета, успео да овај Закон приближи читаоцу, што и јесте основна сврха и смисао сваког коментара законског текста. Истовремено, објашњења института које Закон

регулише утемељена су на одговарајућим теоријским основима постављеним у класичној теорији облигационог права с једне, и оној која се бави пословима савременог пословног промета, с друге стране, те се књига, поред свог практичног аспекта, одликује богатством доктринарних ставова, што јој даје посебан научни квалитет.

Књига је објављена непосредно након доношења Закона о финансијском лизингу у мају 2003. године и представља први објављени коментар овог Закона у српском праву. Чињеница да је аутор Коментара био руководилац радне групе за израду Закона о финансијском лизингу, даје овој књизи специфичан квалитет, пружајући могућност читаоцу да се упозна са аутентичним објашњењима законских решења и прецизним изношењем питања и проблема који се у овој материји јављају.

Посебан значај књиге огледа се у чињеници да се она односи на правила једног сасвим новог и модерног правног посла који пре доношења Закона није био законски регулисан у српском правном систему, у погледу кога нема одговарајуће судске праксе, и који је недовољно познат у домаћем пословном окружењу. Из тих разлога, овај Коментар значајно доприноси разумевању института финансијског лизинга у српском праву, као и развоју овог посла од стране домаће пословне праксе.

Коментар је користан и за стране инвеститоре, како оне који тек намеравају да се баве пословима финансијског лизинга у нашој земљи, тако и за оне који су то већ учинили путем оснивања лизинг компанија у Србији, будући да им даје прецизну слику регулативе финансијског лизинга у правном систему Србије. О значају ове књиге за међународну пословну заједницу говори већ и сама чињеница да је књига издата уз подршку немачке Организације за техничку сарадњу (GTZ), а по налогу Савезног министарства за привредну сарадњу и развој Немачке.

У Коментару се истиче да је основни извор права коришћен у овом Закону при одређењу дефиниције посла финансијског лизинга, његових основних карактеристика, као и права и обавеза субјеката овог посла, била UNIDROIT Конвенција о међународном финансијском лизингу. Компаративном анализом овог Закона с једне, и Конвенције с друге стране, може се закључити да је Закон, посебно у погледу основних питања, преузео већи број решења Конвенције, интегрисујући тако међународно прихваћене стандарде у национално законодавство, а у складу са целокупним националним правним системом, правном традицијом и фундаменталним правним принципима. Поред UNIDROIT Конвенције, значајан извор права при изради овог Закона представљала су решења српског Закона о облигационим односима која се односе на правне послове сродне финансијском лизингу. При изради Закона, узимана су у обзир и правила националних закона других земаља који уређују материју лизинга, као и ставови доктрине и судске праксе у упоредном праву. Аутор констатује да је све ове, различите изворе права, требало путем мањих или већих модификација ускладити, тако да у њиховом међусобном односу, као и у односу према основним принципима нашег правног система, чине једну хармоничну целину.

2. „**Битна повреда уговора – Међународна продаја робе**“, Београд, Службени лист СЦГ, 2004. (докторска дисертација објављена као књига).

Књига Битна повреда уговора – Међународна продаја робе састоји се од 402 стране, 17 страна избора коришћене литературе, са 247 библиографских јединица на српском, енглеском, француском, италијанском, шпанском, немачком и португалском језику, као и 1294 примедби испод текста. Цела материја, поред Увода и Општег закључка, подељена је на пет тематских целина и то: Међународна продаја робе (Глава I); Основ за раскид уговора због неиспуњења (Глава II); Право уговорних страна на раскид уговора због неиспуњења (Глава III); Заједничка правила за обе уговорне стране (Глава IV); Остварење раскида (Глава V).

Оцена овог рада дата је у Реферату Комисије за оцену докторске тезе, која гласи:

“Докторска дисертација Мр Јелене Перовић Раскид уговора због неиспуњења у међународној продаји робе бави се једним изузетно важним питањем међународног привредног права. У тражењу одговора на бројна отворена питања у овој области ауторка је овом дисертацијом, која у свему представља уистину расправу, што и треба да буде првенствена њена вокација, показала да је израсла у препознатљивог правника теоретичара, који је у стању да аргументовано, прецизно, јасно, чистим правничким језиком, води у свему успелу расправу, коју прати беспрекорно узорна анализа и на њој настала безрезервно употребљива синтеза.

Ова дисертација по обухвату пажљиво одабране релевантне литературе и продубљености њеног истраживања, по обухвату коришћеног упоредног метода и начину његовог коришћења, коришћене домаће и међународне судске и арбитражне праксе и њеној критичкој анализи, по снази и употребљивости закључака, превазилази стандарде докторских дисертација браћених на овом факултету. То већ само по себи обезбеђује епитет њене трајније вредности. Разуме се, и више од тога, ниво расправности, снага аргумената, беспрекорност правничког стила и језика, целовитост расправе и снага анализе, синтезе и закључака, обезбеђују овој дисертацији и епитет непролазности будући да даје несумњив допринос теорији и науци међународног привредног права. И кад се читалац евентуално не сложи са изложеним ставом у овој расправи, што само по себи може да унапреди и обогати правничку мисао, не може му свакако оспорити снагу аргумената и њихове документационе подлоге.

Иако је реч о теми која представља у неку руку класично питање међународног уговорног права, ипак је оно у сталној развојној линији – доносе се нови извори различите правне снаге и основа примене, ствара се нова судска и арбитражна пракса, унапређује се правна литература, што све захтева континуирано присуство наше правне теорије на овом подручју и то теорије која у свему, као што је случај са овим радом, може бити конкурентна све оштријој конкуренцији и на овом плану на својеврсном међународном правничком интелектуалном тржишту. И систематика овог рада изведена је у свему узорно, што ауторку квалификује за монографске расправе сличног садржаја,

важности и обима. Ипак, чини се да је можда излагање о неким општим питањима међународне продаје, као несумњиво важном питању за расправу о специјалном питању раскида овог уговора због неиспуњења, мало предимензионирано, с обзиром да му је посвећена скоро трећина рада. Ово, међутим, остаје и ствар личног укуса и без значајнијег је утицаја на квалитет расправе”.

Остали радови

3. *„Арбитражно решавање спорова у међународним пословним односима“*, Европска интеграција Србије, СЕС Копаоник бизнис форум 2003, Београд, 2003, стр. 82–92. У раду се износе основне карактеристике арбитражног начина решавања спорова који проистичу из међународних пословних односа и анализирају се предности решавања таквих спорова путем арбитраже. У том смислу, истиче се да се арбитража одликује већом флексибилношћу, брзином и ефикасношћу у односу на редован државни суд, да пружа могућност решавања спорова од стране једног аутономног, недржавног форума који се, по правилу, одликује професионалним и стручним суђењем од стране арбитра изабраних од стране самих страна у спору, да је арбитражни поступак, по правилу, нејаван, што је од посебног значаја за стране у спору које припадају пословном свету, те да је у овом поступку правило једностепеност, што значи да се против арбитражне одлуке (која има снагу правоснажне судске пресуде) не може подносити жалба. Имајући све то у виду, аутор се у раду залаже за уговарање арбитраже у међународним трговинским уговорима, кад год је то могуће.

4. *„Развој уговорног права у Србији и Црној Гори“*, национални реферат објављен у *Trends Towards European Private Law – Uniform Contract Law*, Зборнику радова објављеном поводом међународне научне конференције *„Trends Towards European Private Law – Uniform Contract Law, Multilateral Exchange of Ideas on Uniform European Contract Law“*, одржаној 2003. године у Дубровнику, изд. немачка Фондација за међународну правну сарадњу (IRZ), Дубровник, 2003, стр. 159–165. Реч је о раду у коме аутор анализира законска решења правног система Републике Србије која се односе на област уговорних односа. У том погледу, у раду се полази од констатације да српско право, у домену облигационих односа садржи кодификацију која је у складу са решењима модерних униформних правила из области уговорног права. У Закон о облигационим односима, по мишљењу аутора, могу се евентуално унети мање модификације, посебно у смислу његове допуне регулативом модерних, неименованих уговора. Ипак, при томе се морају имати у виду две чињенице. На првом месту, трогодишња пракса законодавних реформи у Србији (2001–2003), показала је да се бројни прописи доносе исхитрено и без вођења рачуна о целини правног система, што за последицу има неусклађеност правних прописа, конфузију, а нека и немогућност њихове примене. Поред тога, одређени предлози/нацрти закона резултат су буквалног превода са енглеског језика правних аката common law система, тако да без консултовања изворног текста, не могу бити схваћени, па самим тим ни примењени. Из тих разлога, а

полазећи од чињенице да се Закон о облигационим односима одликује доследно спроведеном систематиком, као и либералним и јасним правилима, аутор констатује да се његове евентуалне измене морају вршити систематски, тако да се њима не наруши систем, стил и јасноћа ове кодификације. Изван оквира Закона о облигационим односима, аутор у раду излаже основна правила и концепцију два закона који представљају новине у правном систему Србије – Закон о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар и Закон о финансијском лизингу.

5. „Несаобразност робе као основ неизвршења уговора о продаји“, Право и привреда, бр. 5-8/2003, Београд, 2003, стр. 332-344. Аутор се у раду бави компаративном анализом правила Конвенције УН о међународној продаји робе и Закона о облигационим односима везаних за несаобразност робе односно материјалне недостатке. У раду се износе ставови доктрине у погледу овог питања и анализира већи број случајева судске и арбитражне праксе у којима су примењена правила о несаобразности робе. У закључним разматрањима, аутор констатује да између поменутих правила постоје значајне сличности, пре свега имајући у виду да оба извора предвиђају идентична средства којима купац располаже у случају повреде уговора по том основу – захтев за испуњење уговора, захтев за снижење цене и раскид уговора, а у сваком од њих - и право на накнаду штете. Раскид уговора може се, под одређеним условима, остварити како у случају несаобразности робе тако и у случају материјалних недостатака. С друге стране, Конвенција се значајно разликује од одговарајућих законских решења *civil law* правне традиције с обзиром да је у Конвенцији право на раскид уговора због несаобразности условљено постојањем битне повреде уговора, а сам појам несаобразности шири је од појма материјалних недостатака. Разлике у решењима униформних правила с једне, и националних закона с друге стране, могу довести до спорних ситуација и различитих тумачења. Из тих разлога, познавање релевантних правила Конвенције од посебног је значаја за праксу међународног пословног промета.

6. „Основна концепција Закона о финансијском лизингу“, Правни живот, бр. 11, том III, Београд, 2003, стр. 193–211. У раду су анализирана најзначајнија питања Закона о финансијском лизингу Републике Србије, усвојеног 2003. године. У том смислу, износи се општи преглед садржине Закона, анализира се област примене Закона, појам посла финансијског лизинга према овом Закону (тродимензионални однос – давалац лизинга, прималац лизинга, испоручилац, уговор о финансијском лизингу и уговор о испоруци), даје се разграничење између финансијског лизинга и сродних правних послова (оперативни лизинг, продаја са задржавањем права својине, и сл.), а посебна пажња се посвећује субјектима у послу финансијског лизинга и указује се на потребу обезбеђења високог степена правне сигурности у односима проистеклих из овог посла, посебно кад је реч о физичким лицима у својству примаоца лизинга.

7. „*Gesetz über Registerpfandrecht an beweglichen Sachen*“, *Wirtschaft und Recht in Osteuropa (WiRO)*, Verlag C.H.Beck München und Frankfurt a.M, 2/2004, стр. 46–55. Реч је о раду објављеном у немачаком научном часопису међународног значаја – *WiRO*. У овом раду, аутор износи основну концепцију, принципе и правила Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар

Републике Србије, усвојеног у мају 2003. године. Аутор у раду анализира питања разлога доношења Закона, извора права коришћених при његовој изради, циљева који се Законом настоје остварити, излаже о основним карактеристикама правила српског правног система релевантних за систем обезбеђења потраживања, те наводи, анализира и објашњава предмет и садржину Закона и поједина његова решења. Посебан квалитет овог рада огледа се у чињеници да недржавинска, регистрована залога представља новину у правном систему Србије, а да као облик заложног права није карактеристична ни за правне системе осталих земаља европско-континенталне правне традиције. У том смислу, овај рад вишеструко је користан будући да у међународним оквирима даје свеобухватна објашњења института на које се Закон односи, и пружа прецизну слику о овој врсти заложног права и њеној регулативи у српском правном систему. Чињеница да је аутор рада био и руководилац радне групе за израду овог Закона, раду даје посебан квалитет с обзиром да омогућава упознавање са аутентичним објашњењима законских решења и других питања релевантних у материји коју Закон регулише. Рад је објављен на немачком језику.

8. „Финансијски лизинг као фактор подстицања инвестиција“, *Оживљавање привреде и завршетак транзиције, Копаоник бизнис форум 2004, Београд, 2004, стр. 140–152. У раду се констатује да финансијски лизинг, као економски повољан посао за субјекте који у њему учествују, представља један од значајнијих фактора за подстицање инвестиција и оживљавање привреде уопште. Аутор истиче да је доношењем Закона о финансијском лизингу, овај посао добио и свој адекватан правни оквир, чиме је створен основ за обезбеђење високог степена правне сигурности субјеката који у њему учествују. Ипак, у закључним разматрањима, наглашава се да се економски ефекти овог посла могу у целини успешно остварити тек онда кад и пратећи прописи пореског, царинског и рачуноводственог карактера, следећи либерална и једноставна решења Закона о финансијском лизингу, конституишу услове који ће стимулисати развој лизинг трансакција, као и кад се на општем плану остваре услови за поверење у домаћи правни систем.*

9. „Раскид уговора о продаји са сукцесивним испорукама“, *Право и привреда, бр. 5–8/2004, Београд, 2004, стр. 803–816. У раду је извршена анализа решења везаних за раскид уговора о продаји са сукцесивним испорукама са становишта униформних правила и Закона о облигационим односима. Аутор у том погледу констатује да раскид уговора о продаји са сукцесивним испорукама спада у ред оних института у погледу чије прихваћености постоји општа сагласност у упоредном праву. У основи, овај уговор се може раскинути у случају кад неизвршење једне сукцесивне обавезе (битна повреда у Конвенцији) проузрокује такве последице услед којих се не може остварити сврха уговора. У погледу домашаја раскида, могућа су различита решења: само у односу на неиспуњену обавезу, при чему уговор у осталим деловима остаје на снази (Бечка конвенција, Принципи европског уговорног права, Једнообразни трговачки законик САД), у односу на будуће обавезе, у односу на већ испуњене обавезе, као и у односу на уговор у целини. У тим оквирима, основне разлике своде се на везивање могућности раскида за битну повреду уговора, изричито*

предвиђање допуштености раскида у односу на само једну обавезу, као и допуштање раскида уговора у целини само на страни купца. Ипак, све те разлике имају карактер специфичног у односу на општи став савременог уговорног права које се недвосмислено изјашњава *in favorem* овог института, са свим његовим нијансама и потребним степеном флексибилности као општим захтевом права међународне продаје.

10. **„Неизвршење обавеза купца у међународној продаји робе“**, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2004, стр. 361–375. Предмет овог рада представља анализа права на раскид уговора од стране продавца због неизвршења уговорне обавезе купца у уговору о међународној продаји робе са становишта Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе с једне, и релевантних правила српског Закона о облигационим односима, с друге стране. Реч је о основним обавезама купца које се састоје у исплати уговорене цене и преузимању испоруке. Рад се одликује анализом ставова доктрине изражених у погледу ових питања, анализом већег броја случајева домаће и међународне судске и арбитражне праксе, као и уочавањем и објашњењем сличности и разлика које у погледу овог питања постоје између правила националних и међународних извора уговорног права.

11. **„Реформа система обезбеђења потраживања као фактор стратегије конкурентности“**, *Стратегија конкурентности Србије 2005–2010*, Копаоник бизнис форум 2005, Београд, 2005, стр. 315–329. У уводном делу рада, аутор констатује да у почетној фази стварања услова за стране инвестиције, оживљавање привреде и њено преуређење ка моделу тржишне економије, најзначајнију улогу има правни систем уопште, а посебно област правног уређења обезбеђења потраживања. Обезбеђење потраживања, нарочито оних која настају на основу кредита, један је од кључних фактора у развоју стратегије конкурентности и подстицању инвеститора да улажу у привреду одређене земље. Путем одговарајућег система обезбеђења потраживања стварају се услови за ефикасну и правно сигурну наплату потраживања поверилаца, чиме се директно утиче на смањење трошкова кредита тј. снижење камата чија висина пре свега зависи од степена ризика који поверилац сноси приликом наплате потраживања. Из тих разлога, аутор у фокус пажње овог рада ставља анализу заложног права као честог средства обезбеђења у пословној пракси. Анализа је извршена са становишта важеће регулативе заложног права у Републици Србији, са посебним акцентом на проблеме који се јављају у њеној практичној примени и покушајем да се укаже на могуће начине њиховог отклањања.

12. **„Доцња у испоруци као основ за раскид уговора о међународној продаји робе“**, *Право и привреда*, бр. 5–8/2005, Београд, 2005, стр. 329–342. Предмет рада представља доцња у испоруци као основ за раскид уговора о међународној продаји робе од стране купца. У раду је анализирана доцња која конституише битну повреду уговора, као и правне последице које она проузрокује, и то са становишта Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе, као једног од најзначајнијих извора права међународне продаје. Аутор је изнео преглед различитих случајева доцње у испоруци, као и правних последица такве доцње, које пре свега зависе од утврђења чињенице да ли је доцњом

конституисана битна повреда уговора. Одговор на питање да ли доцња у испоруци представља битну повреду уговора или не, зависи од значаја који поштовање рока испоруке има за купца, и од познавања те околности од стране продавца у време закључења уговора. У раду је приказан и размотрен већи број судских и арбитражних одлука које се односе на постављено питање и дата је детаљна компаративноправна анализа одговарајућих ставова доктрине.

13. „**Financial Leasing in Serbia: an Overview of Recent Legislation**“, *Uniform Law Review*, UNIDROIT, 2005-3, стр. 503–516. Реч је о раду који је објављен у једној од најугледнијих правних ревија унформног уговорног права - *Uniform Law Review* коју издаје Институт за унификацију приватног права UNIDROIT у Риму. Рад представља поглед на најновија законска решења у области уговорног права у правном систему Србије, при чему се у фокус пажње ставља Закон о финансијском лизингу усвојен 2003. године, који је у великој мери рађен по моделу UNIDROIT Конвенције о међународном финансијском лизингу. У раду се износе и анализирају и други српски закони релевантни за област уговорног права, при чему се, по самој логици ствари, посебан акценат ставља на Закон о облигационим односима, као матичну кодификацију уговорних односа. Тим путем, аутор је у међународним оквирима, у контексту Закона о финансијском лизингу, представио и анализирао најзначајнија правила српског правног система релевантна за област уговора пословног промета. Рад је објављен на енглеском језику, а резиме рада на француском језику.

14. „**How to Secure the Contract Performance? Exclusive Distribution Agreement in Serbian Law**“, *49 Congress of International Associations of Lawyers, Fez, August 31 – September 4, 2005, CD*. Реч је о националном реферату који је објављен поводом 49. Конгреса Међународне уније адвоката одржаном у Мароку 2005. године. Рад се бави питањем уговора о ексклузивној дистрибуцији у српском праву. Анализа правних питања која се постављају у погледу уговора о дистрибуцији посебно је значајна с обзиром да је реч о уговору који није законски регулисан у Србији, као ни у већем броју других земаља. С друге стране, овај уговор проистекао из *lex mercatoria*, због бројних предности које у економском смислу пружа, све чешће се закључује у домаћој пословној пракси. За разлику од већине земаља западне Европе у којима овај правни посао, иако законски нерегулисан, има дужу традицију, па самим тим и развијену судску праксу, у правном систему Србије, према сазнањима аутора, није било значајније судске или арбитражне праксе у погледу овог правног посла. У раду, аутор обрађује питања дефиниције, извора права и основних правних карактеристика овог уговора у српском правном систему, основна права и обавезе уговорних страна, повреду уговора о дистрибуцији и услове за његов раскид, као и питање избора меродавног права и решавање спорова у уговорима о међународној дистрибуцији. Тим путем, аутор у међународним оквирима представља, објашњава и анализира најзначајнија правила релевантна за овај правни посао. Рад је објављен на енглеском језику.

15. „**Изјава о раскиду као основ за раскид уговора због неиспуњења обавезе**“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2005, стр. 473–499. Кад се оствари основ за раскид уговора, поверилац може оптирати између две

могућности: одржања уговора на снази с једне стране и његовог престанка путем раскида с друге стране. У оба случаја, он је овлашћен да захтева и накнаду штете. Уколико се определи за раскид уговора, поверилац мора предузети одређене радње у циљу његове реализације. У тим оквирима, аутор у раду анализира поступак остварења раскида уговора. Овај поступак отвара два питања од суштинског значаја – да ли раскид треба да изрекне суд или се уговор може раскинути вансудским путем (систем судског раскида и систем вансудског раскида) и да ли је за остварење раскида потребно обавештавање друге стране о намери раскида или пак, раскид наступа аутоматски, по самом закону (*ipso iure, ipso facto, de plain droit*). Предмет овог рада представљају правила релевантна за реализацију раскида уговора о међународној продаји робе и то са становишта униформних правила с једне стране, и српског Закона о облигационим односима с друге стране, уз њихову компарацију и анализу дистинкција које међу њима постоје.

*16. „Contract Avoidance due to Late Delivery in International Sale of Goods“, Current Developments in International Sales and Distribution of Goods, Seminar of International Association of Lawyers, Warsaw, May 12, 2006, CD. Аутор је овај рад изложио у својству предавача Међународне уније адвоката из Париза, на семинару одржаном у Варшави, маја 2006. године. У раду су анализирана основна правила Конвенције УН о међународној продаји робе и других извора униформног уговорног права која се односе на право купца да раскине уговор у случају непоштовања рока испоруке од стране продавца. Посебан акценат у раду је стављен на анализу случајева из праксе међународних трговинских арбитража, у тежњи да се одговори на питање у којим случајевима у пракси међународног пословног промета доцња у испоруци конституише битну повреду уговора и даје право на његов раскид. Реч је о питању од великог практичног значаја будући да је оцена испуњености услова за раскид уговора, по правилу, спорно и деликатно питање, које постаје још теже када се стави у контекст института битне повреде уговора који није довољно познат у правним системима европско-континенталне правне традиције. Поред тога, у раду је указана пажња на услове примене Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе, која се примењује по систему *opting out*, што значи да се Конвенција, када су испуњени услови њене примене, примењује аутоматски и ужива приоритет у односу на релевантне националне законе, уколико ту примену уговорне стране нису изричито или прећутно искључиле. И ово питање је од посебног значаја за пословну праксу будући да су уговорне стране уговора о међународној продаји, по правилу пословни људи, који често нису упознати како са правилима Конвенције тако ни са условима њене примене. Рад је објављен на енглеском језику.*

17. „Прописи о хипотеци као фактор подстицаја инвестиција“, Србија 2012: развој, финансијски систем и конкурентност, Копаоник бизнис форум 2006, Београд, 2006, стр. 405–417. У раду је извршена анализа Закона о хипотеци Републике Србије који је ступио на снагу у јануару 2006. године. Овим Законом, регулатива хипотеке је значајно измењена у односу на претходно важећа решења Закона о основама својинско-правних односа. Предмет овог

рада представља анализа основних правила новог Закона са акцентом на најзначајнијим новинама које он уводи у домаћи правни систем, поглед на проблеме везане за хипотеку који излазе изван оквира регулативе Закона о хипотеци, као и предлози решења које аутор износи у циљу отклањања констатованих проблема.

18. **„Одговорност за недостатке на предмету финансијског лизинга“**, Право и привреда, бр. 5–8/2006, Београд, 2006, стр. 445–458. Предмет рада представља анализа правила српског Закона о финансијском лизингу која се односе на одговорност за материјалне и правне недостатке на предмету финансијског лизинга. У тим оквирима, аутор разматра следећа питања: одговорност за материјалне недостатке на предмету финансијског лизинга; раскид уговора о финансијском лизингу због материјалних недостатака на предмету финансијског лизинга; искључење одговорности за штету проузроковану предметом финансијског лизинга; одговорност за правне недостатке на предмету финансијског лизинга; санкције правних недостатака; немогућност уговорног ограничења или искључења одговорности даваоца лизинга за правне недостатке.

19. **„Алиуд као основ за раскид уговора о међународној продаји робе“**, Правни живот, бр. 11, том III, Београд, 2006, стр. 257–265. У раду се разматра питање може ли у међународној продаји робе, испорука друге робе у односу на ону која је уговорена или испорука робе друге врсте представљати основ за раскид уговора. У принципу, продавац је одговоран за сваки недостатак саобразности који умањује корист коју је купац од уговора очекивао, те купац у сваком случају може захтевати накнаду штете. Ипак, сваки недостатак саобразности не овлашћује купца и на раскид уговора, већ само такав недостатак који лишава купца суштинских очекивања од уговора, односно такав недостатак услед кога се сврха уговора за купца не може остварити. У покушају утврђења чињенице да ли испорука алиуд-а у конкретном случају представља битну повреду уговора, потребно је оценити у којој мери су постојеће разлике озбиљне тј. у ком степену оне одступају од уговором предвиђених стандарда и какав је значај тог одступања за купца. У раду се истиче да се у свим случајевима испоруке алиуд-а, *conditio sine qua non* за постојање битне повреде уговора огледа у захтеву да су разлике у односу на уговорене стандарде објективно толико озбиљне да оправдавају раскид уговора односно захтев за испоруку друге робе. У раду је дата свеобухватна анализа овог питања са становишта одговарајућих решења униформних правила и националних закона, уз навођење и анализу већег броја случајева из судске и арбитражне праксе.

20. **„CISG and Some Ambiguous Issues in the Choice of Law in an International Distribution Agreement“**, *Cross-Border Agency, Distribution and Franchising Agreements in Practice: Business Strategies and Legal Aspects, Seminar of International Association of Lawyers, Budapest, June, 2007, CD (анстракт)*. Реч је о анстракту рада који је аутор, у својству предавача Међународне уније адвоката из Париза, изложио на семинару Међународне уније адвоката одржаном у јуну 2007. године у Будимпешти. У свом излагању, аутор се бавио анализом питања примене Конвенције УН о уговорима о међународној продаји

на уговор о међународној дистрибуцији. У том контексту, акценат је стављен на одређена спорна питања: да ли се клаузула о избору меродавног права у уговору о међународној дистрибуцији односи само на уговор о дистрибуцији као оквирни уговор или пак, она обухвата и појединачне уговоре о продаји које дистрибутер и произвођач међусобно закључују на основу уговора о дистрибуцији; уколико је клаузулом о избору меродавног права предвиђена Конвенција УН о уговорима о међународној продаји робе, да ли се она и под којим условима може применити и на сам оквирни уговор о дистрибуцији, а не само на појединачне уговоре о продаји. У одговору на ова питања, аутор наводи најзначајнија правила релевантних извора права, разматра ставове доктрине у том погледу и анализира већи број одговарајућих случајева из међународне судске и арбитражне праксе. Рад је изложен и објављен на енглеском језику.

Радови после избора у звање ванредног професора (од 2008. до 2012. године)

Књиге и монографије

1. **„Међународно привредно право“**, Књига I, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2008. (R 13 – 5; M 42 – 5).

Књига „Међународно привредно право“ састоји се од 427 страна, 4 стране избора коришћене литературе, са 102 библиографске јединице на српском, енглеском и француском језику, као и 844 примедби испод текста. Рецензенти књиге су проф. др Мирко Васиљевић и проф. др Бранислав Пелевић.

Књига је првенствено намењена потребама предмета Међународно привредно право на основним студијама Економског факултета, а поједине делове књиге изучавају и студенти мастер академских студија на предмету Међународни пословни уговори на овом Факултету. У Предговору, аутор истиче да се задатак књиге огледа „у настојању да студенте економије упозна са основним правним принципима и правилима битним за економију, како би их у пракси могли што боље применити. Да им помогне да се суверено крећу и сналазе у лавиринту правних норми и аката и препознају оне који су релевантни за решење конкретног питања или проблема. Да им пружи општи поглед на најзначајније изворе права на националном и међународном нивоу и њихова основна решења значајна за област пословног промета. Да им укаже на нераскидиву везу између права и економије и открије мостове који их поперзују у делове једне исте целине. Да им развије правну логику и правнички начин резонавања. Циљ ове Књиге огледа се у тежњи да студенте подстакне да право схвате као уметност доброте и правичности (ius est ars boni et aequi). Да улогу права ставе у службу три древне заповести римског права – Поштено живети, другога не вређати, свакоме дати оно што му припада (Honeste vivere, alterum non laedere, suum quique tribuere). Да право разумеју као средство за постизање Правде. И на крају, оно што је најзначајније – да студенте научи да слободно мисле.“

По својој садржини, књига је прилагођена наставном програму за предмет Међународно привредно право на Економском факултету у Београду. Према програму, овај предмет се састоји из пет великих целина које обухватају материју увода у право, стварног права, облигационог права, компанијског права и међународног привредног уговорног права. Ипак, аутор у Предговору истиче да чињеница да се предмет Међународно привредно право на Економском факултету у Београду изучава у току једног школског семестра и да студентима смерова на којима се изучава представља први и једини правни предмет током основних студија, представља значајан ограничавајући фактор за потребе систематског стицања знања и писања уџбеника из овог предмета. Полазећи од тога, аутор се определио да у оквиру Књиге I обради основна питања из области увода у право, стварног права и облигационог права. Област међународних привредних уговора, као и решавање спорова проистеклих из међународног пословног промета обрађени су у Књизи II, чија је израда у току, а делом и у књизи аутора „Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима“. Делови компанијског права потребни студентима економије, због специфичности материје, изучавају се из посебне уџбеничке литературе. Тим путем, заокружује се материја питања потребних за познавање правних аспеката међународних пословних трансакција.

Књига се подељена на три тематске целине: Увод у право (Део I); Стварно право (Део II) и Облигационо право (Део III).

Први део књиге посвећен је основним правним појмовима, чије је познавање неопходно за разумевање сложенијих правних послова и института релевантних за област пословног промета. Питања обрађена у овом делу књиге, према својој садржини, улазе у материју увода у право и општег дела грађанског права. Овај део књиге започиње анализом правног односа (Глава I). У тим оквирима, разматрају се појам, карактеристике и претпоставке правног односа и посебно се анализира: појам субјеката права, њихова правна, пословна и деликтна способност, као и њихова индивидуализација у правном промету; субјективна права и обавезе у правном односу, као и појам и класификација субјективних грађанских права; објекти правног односа, као и правна норма. Даља излагања посвећена су изворима права (Глава II) и у тим оквирима – појму извора права, њиховој подели на материјалне и формалне изворе, те врстама формалних извора права. Уводни део књиге завршава се излагањем о правном систему (Глава III) – појму правног система, правним установама, правним гранама и правним областима.

Други део књиге односи се на стварно право и обухвата анализу државине (Глава I), права својине (Глава II) и заложног права (Глава III). У оквиру државине, у књизи су обрађени појам државине, врсте државине и заштита државине. Део који се односи на право својине обухвата општи појам и значај права својине, дефиницију и правне карактеристике права својине, стицање права својине и заштиту права својине. У оквиру овог дела обрађена је и сусвојина, као и заједничка својина. У оквиру заложног права, у књизи су анализирана следећа питања: појам и основне карактеристике заложног права, субјекти заложно-правног односа, одређеност заложног права, намирење заложног повериоца, настанак заложног права и врсте заложног права у

оквиру којих су детаљно анализирани ручна залога, залога на покретним стварима уписана у регистар и хипотека.

Трећи део књиге посвећен је облигационом праву. Због значаја који правила облигационог права имају у пословном промету, део књиге који се бави облигационим правом представља централни и најшире обрађен део књиге. Излагање о облигационом праву почиње појмом и изворима облигационог права (Глава I), након чега следи анализа појма и правних особина облигације, поделе облигација и извора облигација (Глава II). Даља излагања посвећена су појединачним изворима облигација: уговору – појам и подела уговора, принцип аутономије воље, пуноважност уговора, закључење уговора, дејства уговора и престанак уговора (Глава III); проузроковању штете – појам и врсте штете, одговорност за штету и накнада штете (Глава IV); неоснованом обogaћењу (Глава V), пословодству без налога (Глава VI) и једностраној изјави воље – јавно обећање награде и хартије од вредности (Глава VII). Завршна излагања односе се на престанак облигације (Глава VIII) и застарелост (Глава IX).

2. **„Финансијска тржишта“**, коауторство – део књиге „Спорови и арбитража на финансијским тржиштима“, Комисија за хартије од вредности, Београд, 2008. (R 23 – I; M 44 -2).

У писању књиге учествовао је већи број аутора: др Д. Шошкић, др Б. Живковић, др Н. Јовановић, др Н. Стевановић, др Д. Малинић, др В. Милићевић, др М. Иванишевић, др Б. Васиљевић, др Д. Миловановић, др М. Васиљевић, др Ј. Перовић, др М. Тодоровић, М. Штимац, В. Узелац и Г. Достанић. Чланови редакционог одбора су проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Бранко Васиљевић и проф. др Дејан Малинић. У овој књизи, др Перовић је аутор поглавља „Спорови и арбитража на финансијским тржиштима“ (стр. 472–482) у коме су обрађена следећа питања: природа спорова на финансијским тржиштима и њихово решавање – судски начин решавања спорова, арбитражни начин решавања спорова, посредовање (медијација), управни начин решавања спорова; арбитража – појам, предности решавања спорова путем арбитраже, извори арбитражног права, конституисање надлежности арбитраже – арбитражни уговор, врсте арбитража, надлежност арбитраже, арбитражни трибунал (број арбитрара, поступак именовања арбитрара, личност арбитра), признање и извршење арбитражних одлука; арбитража Београдске берзе.

3. **„Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима“**, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012. (R 13 – 5; M 42 – 5).

Књига „Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима“ износи 248 страна, укључујући 11 страна коришћене литературе са 168 библиографским јединицама на српском, енглеском француском и шпанском језику. Књига садржи 773 фусноте које се позивају на српску и инострану правну и економску литературу, упоредно законодавство, међународне конвенције и судску и арбитражну праксу, домаћу и међународну. Рецензенти књиге су проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Јелена Козомара и проф. др Невенка Суботић Константиновић.

Књига се бави значајним питањем садржине и адекватног састављања међународних привредних уговора, које у условима сложених трансакција међународног пословног промета и хармонизације правила из области уговорног права, све више долази до изражаја. При томе треба имати у виду да су уговори међународног пословног промета најчешће сложени и да се често односе на послове велике вредности, па су и економски губици услед повреде таквих уговора већи, а спорови тежи и комплекснији. Из тих разлога, састављању ових уговора, тј. формулисању уговорних клаузула потребно је посветити посебну пажњу. Клаузуле међународних привредних уговора треба да садрже јасна и прецизна решења која треба да спрече настанак спорова и обезбеде успешну реализацију пословне трансакције. Ова књига је посвећена управо тим потребама.

Предмет књиге представља анализа клаузула које се, као уобичајене, типичне и широко прихваћене, сматрају стандардним клаузулама у међународним привредним уговорима и редовно уносе у уговоре ове врсте. Материја у књизи, поред Увода, подељена је на пет тематских целина и то: Клаузула о промењеним околностима (Поглавље I); Клаузула о вишој сили (Поглавље II); Клаузула о искључењу и ограничењу одговорности (Поглавље III); Клаузула о меродавном праву (Поглавље IV) и Клаузула о арбитражи (Поглавље V). На крају сваког поглавља, аутор износи и одговарајући закључак у коме су сумирана питања која се постављају у контексту одговарајуће клаузуле, уочени основни проблеми који се тим поводом у пракси јављају и сугерисана решења за њихово отклањање.

Приликом анализе поменутих питања, аутор је користио најшири упоредни метод, прилазећи проблематици са становишта научних и стручних критеријума. Књига у суштини представља научну расправу која се одликује релевантношћу аргумената, доследном систематиком и богатством адекватних случајева и примера из праксе међународних уговорних односа. Посебан квалитет књиге представља синтеза научно-теоријског и практичног аспекта анализираних питања. Књига је писана јасним и лако разумљивим језиком, пре свега за потребе оних који изучавају право међународних уговорних односа, као и за потребе пословне праксе. У том погледу, књига представља значајан допринос правној и економској струци, у смислу бољег познавања проблематике уговора међународног пословног промета који представљају правни основ међународних пословних трансакција.

Прво поглавље књиге посвећено је клаузули о промењеним околностима. У тим оквирима, пажња је усмерена на: разграничење теорије промењених околности од теорије више силе; компаративни преглед прихваћености и уређења промењених околности у националним правним системима, изворима униформног уговорног права и српском уговорном праву; анализу упоредноправних решења која се односе на одређење промењених околности и правна дејства промењених околности; уговорно одређење промењених околности и у том смислу – анализу клаузуле о промењеним околностима.

У другом поглављу књиге анализирана су најзначајнија питања која се у пракси међународног пословног промета постављају у контексту клаузуле о вишој сили као узроку немогућности испуњења уговорне обавезе. Посебна пажња у

том погледу посвећена је: компаративној анализи правила која се односе на немогућност испуњења са становишта националних правних система, униформних правила и одговарајућих решења српског права; уговорном одређењу немогућности испуњења и правних последица које она производи и у том смислу – анализи клаузуле о вишој сили у уговорима међународног пословног промета.

У уговорима међународног пословног промета, одговорност за повреду уговора најчешће је одређена сагласном вољом уговорних страна које у уговор уносе одговарајуће клаузуле. Треће поглавље књиге односи се на клаузуле о искључењу и ограничењу уговорне одговорности. У првом делу поглавља, излагања су посвећена ограничењу уговорне одговорности према правилима униформног уговорног права и српског Закона о облигационим односима, при чему је посебна пажња посвећена решењима Бечке конвенције о међународној продаји, полазећи од значаја и учесталости уговора о међународној продаји у међународном пословном промету. Други део поглавља односи се на уговорно ограничење одговорности. У тим оквирима, након прегледа решења која су у упоредном праву предвиђена у погледу пуноважности и дејства клаузула о искључењу и ограничењу одговорности, учињена је појединачна анализа ових клаузула са становишта различитих модалитета одређења граница уговорне одговорности који се срећу у пракси међународног пословног промета.

Излагања у четвртном поглављу књиге посвећена су анализи клаузуле о меродавном праву и у тим оквирима – критеријумима за одређење међународног карактера уговора, правилима о одређењу меродавног права на основу аутономије воље и међународним конвенцијама из области уговорног права. Полазећи од значаја уговора о међународној продаји, посебно је анализирана област примене Бечке конвенције о међународној продаји као широко прихваћеног међународног документа који уређује овај правни посао.

У уговорима међународног пословног промета уговорне стране најчешће предвиђају форум надлежан за решавање спорова који евентуално проистекну из њиховог правног односа. У тим оквирима, најчешће се уговара арбитража због њене прилагођености потребама међународног пословног промета и предности којима се одликује у односу на државни суд. Излагања у петом поглављу књиге посвећена су анализи клаузуле о арбитражи са становишта најзначајнијих питања која ова клаузула покреће, као што су: формулисање клаузуле о арбитражи; услови пуноважности клаузуле о арбитражи и аутономија клаузуле о арбитражи.

Остали радови

4. „Applicability of the CISG to International Distribution Agreement“, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, децембар 2007, стр. 359–369 (R 52 – 3; M 51 – 3). У раду се анализира питање може ли Бечка конвенција о међународној продаји бити примењена на уговор о међународној дистрибуцији. Аутор истиче да се у правном послу дистрибуције разликује уговор о дистрибуцији као оквирни уговор с једне стране и уговори о продаји које снабдевач и дистрибутер закључују на основу уговора о дистрибуцији, с друге стране. Када је реч о

појединачним уговорима о продаји које снабдевач и дистрибутер међусобно закључују, могућност примене Конвенције није спорна, ако су испуњени општи услови њене примене. С друге стране, у погледу самог усоговра о дистрибуцији, Бечка конвенција се по правилу не примењује с обзиром да овде није реч о продаји. Ипак, у одређеним случајевима тешко је одредити границу између оквирног уговора о дистрибуцији и појединачних уговора о продаји који се на основу њега закључују. У раду се анализирају различити ставови који су у погледу овог питања испољени у судској и арбитражној пракси, као и од стране правне доктрине. У закључку се износи констатација да је Бечка конвенција прилагођена природи и потребама уговора о продаји, те да не садржи правила која би била адекватна за поједина права и обавезе која су специфична за посао дистрибуције. Рад је објављен на енглеском језику. Рад није био укључен у списак радова др Јелене Перовић за избор у звање ванредног професора с обзиром да је написан и публикован након покретања поступка за избор.

5. „**Аутономија уговора о арбитражи**“, Право и привреда, бр. 5–8/2008, Београд, 2008, стр. 535–544 (R 61 – 2; M 52 – 2). У савременом арбитражном праву широко је прихваћен принцип аутономије арбитражне клаузуле, према коме арбитражна клаузула представља посебан уговор, чија је правна судбина независна од правне судбине главног уговора. Евентуална ништавост главног уговора не погађа аутоматски арбитражну клаузулу, те је арбитража, на основу арбитражне клаузуле, овлашћена да одлучује о пуноважности главног уговора. Предмет рада представља анализа принципа аутономије арбитражне клаузуле са становишта релевантних правила извора међународног арбитражног права, његове примене у судској и арбитражној пракси, као и основних правних последица које он производи.

6. „*La contravention essentielle au contrat comme fondement à la résolution des contrats dans les codifications de droit uniforme*“, *Revue de droit international et de droit comparé* (ур. проф. др G. Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2008/2–3, стр. 272–307 (R 52 – 3; M 51 – 3). У раду се анализира институт битне повреде уговора, који је у Бечкој конвенцији о међународној продаји прихваћен као основ за раскид уговора. У тим оквирима, у раду је посебна пажња посвећена појму битне повреде уговора у Бечкој конвенцији, критеријумима одређења постојања битне повреде уговора (суштинска штета и предвидљивост штете) и њених правних дејстава, као и компарацији концепта битне повреде уговора усвојеног у Бечкој конвенцији и појма „битног неиспуњења обавезе“ предвиђеног УНИДРОА Принципима и Принципима европског уговорног права. Посебан квалитет овог рада представља компаративна анализа решења о раскиду уговора због неиспуњења обавезе у националним правним системима с једне, и правила униформног уговорног права с друге стране, као и преглед и анализа одговарајућих случајева из међународне судске и арбитражне праксе. Рад је написан и објављен на француском језику.

7. „**Обавеза исплате цене из уговора о међународној продаји**“, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 2008, стр. 177–189 (R 52 – 3; M 51 – 3). Предмет

анализе у овом раду представља обавеза исплате цене из уговора о међународној продаји робе према правилима Бечке конвенције о међународној продаји. Исплата цене, поред обавезе преузимања испоруке представља једну од основних обавеза купца из уговора о међународној продаји. У раду се ова обавеза разматра у контексту чланова 54–60 Конвенције, уз компаративну анализу одговарајућих правила српског Закона о облигационим односима. Посебна пажња у раду посвећена је правима продавца у случају повреде обавезе купца на исплату цене. У том контексту, посебно се анализира питање у ком случају повреда обавезе исплате цене представља битну повреду уговора која продавца овлашћује на раскид уговора.

8. **„The UN Convention on the International Sale of Goods – Fundamental Breach of Contract, Lack of Conformity, Late Delivery“**, International Association of Lawyers, seminar “International Sale and Distribution of Goods”, Belgrade, April 25–26, 2008, CD (R 72 – 0,5; M 34 – 0,5). Rad се бави неким од најзначајнијих питања која покреће Бечка конвенција о међународној продаји – битна повреда уговора, недостатак саобразности и доцња у испоруци. У раду су анализирана одговарајућа правила Конвенције, указано је на основне проблеме у њиховој примени у пракси међународног пословног промета и изложене су сугестије за њихово превазилажење. Rad представља сажетак предавања која је др Перовић изложила на семинару Међународне уније адвоката одржаном априла 2008. у Београду. Rad је изложен и публикован на енглеском језику.

9. **„Преговори за закључење уговора у међународном пословном промету“**, Право и привреда, бр. 1–4/2009, Београд, 2009, стр. 495–505 (R 61 – 2; M 52 – 2). Rad се бави анализом правног уређења преговора, одговорности за прекид преговора и правне природе споразума који се закључују у оквиру преговора за закључење уговора у међународном пословном промету. У погледу ових питања у упоредном праву постоје значајне разлике, како у домену законског регулисања, тако и у ставовима судске праксе и доктрине. У раду се анализирају основна правна начела преговора, а посебно начело савесности и поштења коме национални правни системи дају различито место и домаћај у оквиру преговора и у зависности од тога одређују се према питању предуговорне одговорности. У раду је посебна пажња посвећена различитим споразумима који се закључују у оквиру преговора, њиховој правној природи и појединим типичним клаузулама које се у њих уносе, као што су на пример клаузула искључења одговорности, клаузула ексклузивитета и клаузула поверљивости. На крају рада, аутор износи закључке у којима су сумирана анализирана питања, у настојању стварања потпуније слике о најзначајнијим правним питањима која покрећу преговори за закључење уговора.

10. **„Избегавање ризика у међународним пословним уговорима“**, Економика предузећа, Менаџмент форум Југоисточне Европе, Интелигентно управљање ризицима у условима глобалне економске кризе, септембар–октобар 2009, Београд, 2009, стр. 363–376, (R 52 – 3; M 51 – 3). Предмет рада представља анализа начина избегавања ризика у међународним пословним уговорима. У раду је указано на најчешће проблеме који прате уговоре у пракси међународног

пословног промета и предложена су решења за њихово отклањање. У том контексту, посебна пажња посвећена је преговорима за закључење уговора, појединим заштитним уговорним клаузулама (клаузула о уговорној камати, клаузула о уговорној казни, клаузула о банкарској гаранцији, клаузула о задржавању права својине, и сл.), раскидној клаузули, измени или раскиду уговора због промењених околности, ослобођењу од одговорности услед више силе, као и избору меродавног права и јурисдикције.

11. *„Заштитне клаузуле у међународним трговинским уговорима“*, Правни живот, бр. 12, том IV, Београд, 2009, стр. 477–503 (R 52 – 3; M 51 – 3). Анализа заштитних и других типичних клаузула у међународним привредним уговорима у овом раду учињена је у тежњи сумирања најчешћих опасности које прете успешном извршењу уговора у међународној пословној пракси и указивања на могуће начине њиховог избегавања. Ипак, аутор у закључку истиче да универзалне формуле за обезбеђење извршења уговора нема. Квалитет једног уговора може бити оцењен тек пошто успешно превазиђе замке практичног живота, а у случају спора и критичку оптику судске односно арбитражне праксе. Дејства уговора морају се посматрати у контексту свеукупних правних, економских и социјалних чинилаца у чије је оквиру смештена његова егзистенција и који у највећој мери детерминишу његову судбину.

12. *„Termination of Contract due to Failure to Execute an Obligation“*, међународна научна конференција „Thirty Years of the Law of Obligations“ одржана 24–27. септембра 2008. на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, Зборник радова „Thirty Years of the Law of Obligations – de lege lata and de lege ferenda“, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2009, стр. 222–240 (R 71 – 1,5; M 32 – 1,5). У раду је извршена компаративна анализа правила о раскиду уговора о међународној продаји робе због неиспуњења обавезе са становишта униформних правила с једне, и одговарајућих решења српског Закона о облигационим односима с друге стране. У оквирима униформних правила, посебна пажња посвећена је решењима Бечке конвенције о међународној продаји, УНИДРОА Принципима и Принципима европског уговорног права. У раду је анализиран основ за раскид уговора, обавештење о раскиду уговора, накнадни рок за испуњење обавезе, као и друга питања релевантна за раскид уговора. Рад представља део предавања које је др Перовић изложила на наведеној међународној конференцији. Рад је објављен на енглеском језику.

13. *„International Commercial Sale of Goods, Introduction“*, Model Contracts for Small Firms, Legal Guidance for Doing International Business, International Trade Centre, Geneva, 2010, стр. 35–36, предавање на међународној конференцији „Model Contracts for Small Firms“ у организацији УН, Светске трговинске организације (WTO) и Међународног трговинског центра (ИТС), одржаној у Женеви априла 2009. (R 71 – 1,5; M 32 – 1,5). Др Перовић је, у својству члана експертског тима Међународног трговинског центра у Женеви, израдила Модел уговор о међународној продаји робе (*ITC Model Contract for the International*

Commercial Sale of Goods). Уговор је израђен и публикован у две верзије – стандардној (*standard version*) и краткој (*short version*). Рад представља Увод који у публикацији Међународног трговинског центра „Model Contracts for Small Firms, Legal Guidance for Doing International Business“ претходи модел уговорима о међународној продаји робе и у коме су изложена објашњења и коментари основних решења ових модел уговора. Рад представља део уводног предавања које је др Перовић изложила у својству председавајућег секције *Model Contract for International Commercial Sale of Goods*, на наведеној међународној конференцији. Рад је написан и публикован на енглеском језику.

14. „**Спорне одредбе уговора о међународној дистрибуцији**“, *Право и привреда*, бр. 4–6/2010, Београд, 2010, стр. 359–377 (**R 61 – 2; M 52 – 2**). Предмет рада представљају поједине клаузуле уговора о међународној дистрибуцији које се у пракси показују спорним. У том контексту, разматрани су основни проблеми који проистичу из чињенице да уговор о дистрибуцији није законски регулисан, као и отворена питања везана за меродавно право, раскид или измену уговора због промењених околности, форму и технику закључења овог уговора, његов *intuitu personae* карактер. Предмет посебне анализе у раду представљају поједине клаузуле којима се предвиђају основне обавезе уговорних страна, као што су тзв. *best efforts* клаузуле, клаузуле о обавези минималних наруџбина, исплати цене, обавезитењу друге стране, обавези санбдевања и сл. Најзад, рад се бави питањем раскида уговора о дистрибуцији због неиспуњења обавезе, уз изношење предлога у правцу формулисања адекватне раскидне клаузуле. У раду су предложене конкретне опција за превазилажење сваког појединог проблема који је био предмет анализе.

15. „**Recension de l’ouvrage: I. Schwenzler (ed.) Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG), 3rd ed., Oxford University Press, 2010**“, *Revue de droit international et de droit comparé* (ур. проф. др G. Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2010, no 3, стр. 423–428 (**R 52 – 3; M 51 – 3**). Рад представља приказ и рецензију Коментара Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе (ур. проф. др Ingeborg Schwenzler), који као капитално дело у области права међународне продаје, представља научно остварење изузетног међународног значаја. Рад је написан и објављен на француском језику.

16. „**Принцип потпуне накнаде и правило предвидљивости штете у Конвенцији УН о међународној продаји робе**“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2010, стр. 271–289 (**R 52 – 3; M 51 – 3**). Предмет овог рада представља анализа основних правила и принципа Бечке конвенције о ограничењу уговорне одговорности, предвиђена у члану 74. Конвенције. У раду се долази до закључка да поменута правила Конвенције нису идентична решењима било ког националног правног система. Конвенција се мора тумачити аутономно, при чему је посебно значајно да судови добро познају и правилно разумеју основне принципе члана 74. Конвенције – принцип потпуне накнаде и принцип ограничења одговорности путем правила предвидљивости. Ове принципе треба тумачити у светлу околности сваког конкретног случаја,

као и опитних начела и циљева Конвенције, а не на основу категорија националних правних система. Потребно је да и саме уговорне стране буду свесне разлика које у погледу врста штете и граница уговорне одговорности постоје у упоредном праву, те да, ако се на њихов уговор примењује Бечка конвенција, формулације уговорних клаузула прилагоде решењима и терминологији Конвенције. На тај начин, у значајној мери се могу отклонити несигурности које питање граница уговорне одговорности покреће на међународном нивоу.

17. „*Etendue et limitation de la responsabilité contractuelle selon la Convention de Vienne sur les contrats de vente internationale de marchandises – Quid en particulier des clauses excluant les consequential damages?*“, *Revue de droit International et de droit comparé* (ур. проф. др G. Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2010, no 4, стр. 571–604 (R 52 – 3; M 51 – 3). У раду се разматрају општа правила Бечке конвенције о процени штете и у тим оквирима детаљно се анализира правило предвидљивости штете са аспекта порекла овог правила у англосаксонском праву, његовог значаја у систему Конвенције и примене судској и арбитражној пракси. При томе, у раду је извршена компаративна анализа овог правила са одговарајућим решењима осталих извора униформног уговорног права с једне, и националних закона, с друге стране. Посебна пажња посвећена је питању да ли се захтев предвидљивости односи на врсту штете, њен обим или обухвата оба ова елемента, питању момента предвидљивости штете, као и питању накнаде за „изгубљену прилику“ за остварење добити. Компаративна анализа решења о процени штете упућује аутора на закључак да се у упоредном основне разлике односе се на питање да ли се ограничење одговорности на предвидљиву штету примењује независно од тога да ли је дужник одговоран за штету (Бечка конвенција и УНИДРОА Принципи) или се ово ограничење не примењује у случају кад је повреда уговора учињена намерно или са крајњом непажњом (Принципи европског уговорног права, српски Закон о облигационим односима, већина других националних закона). С друге стране, заједничка обележја огледају се у ставу да је за оцену предвидљивости релевантан моменат закључења уговора, као и у захтеву да се предвидљивост односи на саму штету, а не на повреду уговора услед које је штета настала. У погледу питања да ли се захтев предвидљивости односи на саму штету (њену врсту и природу) или се мора предвидети и висина штете, преовлађује став према коме основни критеријум у том погледу представља оцена да ли су могућност наступања штете и њена природа били предвидљиви за дужника у моменту закључења уговора. Рад је написан и објављен на француском језику.

18. „*Contract Law in Serbia*“, национални реферат, међународна научна конференција "Private Law in Eastern Europe – Autonomous Developments or Legal Transplants?" Max Planck Institute for Comparative and International Private Law Hamburg, Faculty of Law University of Kiel, одржана у Хамбургу, 27. марта 2009, објављен у "Private Law in Eastern Europe" (ур. др Ch. Jessel-Holst, др R. Kulms, др A. Trunk), Mohr Siebeck, Tübingen, 2010, стр. 93–109 (R 53 – 3; M 31 – 3). У

оквиру опште анализе српског уговорног права која је предмет овог рада, дат је преглед историјског развоја уговорног права у Србији, наведене су опште карактеристике и концепција српског Закона о облигационим односима, разматрани су уговори који у српском правном систему нису уређени законом (неименовани уговори), анализирани су најзначајнији извори униформног уговорног права и њихов утицај на српско уговорно право, при чему је посебна пажња посвећена Бечкој конвенцији о међународној продаји (основне разлике између решења Конвенције и одговарајућих правила српског Закона о облигационим односима, примена Конвенције од стране српских судова и арбитража), учињен је осврт на директиве ЕУ релевантне за област уговорних односа, а посебна пажња у раду посвећена је изради Грађанског законика Србије. На крају рада аутор износи општи закључак и оцену стања и перспектива српског уговорног права. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

19. „**Modern Contracts – Republic of Serbia**“, национални реферат, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“, Цавтат, 2010, објављен у „Civil Law Forum for South East Europe, Collection of Studies and Analyses“, Volume III, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2010, стр. 69–109 (R 52 – 3; M 51 – 3). За разлику од именованих уговора који су законски регулисани, код неименованих уговора нема диспозитивних правила закона која замењују или допуњују вољу уговорних страна, па их је потребно детаљно уредити и у текст уговора унети све оно што уговорне стране сматрају значајним за свој уговорни однос. Одребе ових уговора морају се формулисати са посебном пажњом, тако да воља уговорних страна буде изражена тачно, прецизно и недвосмислено. Једну категорију неименованих уговора представљају уговори који су творевина савремене пословне праксе (тзв. модерни уговори), тј. уговори који, иако су релативно чести у пословном премту, нису могли бити обухваћени законом, с обзиром да нису били учестали или нису уопште били познати у време доношења закона. Тако на пример, у српском правном систему, уговори о дистрибуцији, франшизингу, факторингу и форфетингу представљају неименоване уговоре. Овај рад посвећен је анализи појединих неименованих уговора и перспективи њиховог уређења у Грађанском законнику Србије. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

20. „**Modern Contracts - Factoring – Comparative Analysis**“, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“, Цавтат, 2010, објављено у „Civil Law Forum for South East Europe, Collection of Studies and Analyses“, Volume III, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2010, стр. 351–355 (R 72 – 0,5; M 34 – 0,5). Рад представља компаративну студију уговора о факторингу извршену на основу синтезе најзначајних питања за овај правни посао, анализираних у оквиру националних реферата које су израдили стручњаци из шест земаља региона. У раду су обрађена и сумирана питања која се односе на основну концепцију факторинга,

врсте уговора о факторингу и права и обавезе уговорних страна у правном послу факторинга. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

21. **„Contract Avoidance Due to Late Delivery in International Sale of Goods“**, у *„Private Law Reform in South East Europe, Liber Amicorum Christa Jessel-Holst“*, (ур. проф. др М. Васиљевић, др R. Kulms, проф. др Т. Јосиповић, проф. др М. Станивуковић), Faculty of Law University of Belgrade, Beograd, 2010, стр. 140–154 (R 52 – 3; M 51 – 3). У раду се испитују услови за раскид уговора од стране купца услед доцње у испоруци у уговору о међународној продаји робе. Према правилу садржаном у члану 49. Бечке конвенције, купац је овлашћен да изјави да раскида уговор у случају кад неиспуњење било које обавезе продавца представља битну повреду уговора. Купац је овлашћен да раскине уговор и онда кад продавац не испоручи робу у накнадном року који му је купац оставио за испуњење уговорне обавезе или кад изјави да неће извршити испоруку у тако остављеном року. Основни критеријум у оцени да ли доцња у испоруци представља битну повреду уговора огледа се у значају који је уговорени рок испоруке имао за купца и у питању да ли је продавац био свестан тог значаја. Уколико је рок испоруке био од суштинског значаја за купца и ако је продавац за то знао или морао знати у време закључења уговора, доцња у испоруци представља битну повреду уговора и купац је, према Конвенцији, овлашћен да изјави да раскида уговор, без обавезе остављања накнадног рока продавцу. У раду су анализирани различити случајеви доцње у испоруци и њене правне последице, са аспекта ставова судске и арбитражне праксе, као и опредељења доктрине права међународне продаје. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

22. **„Selected Critical Issues Regarding the Sphere of Application of the CISG“**, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade, Belgrade Law Review, Journal of Legal and Social Sciences University of Belgrade, Year LIX. 2011. no. 3, стр. 181–196 (R 51 – 5; M 24 – 4)*. Предмет рада представља анализа основних правила и принципа Бечке конвенције о међународној продаји који се односе на материјалну примену Конвенције (*ratione materiae*), са аспекта правила предвиђених у члановима 1. и 3. Конвенције. У тим оквирима, у раду се анализира основни захтев у погледу примене Конвенције, који се односи на уговор о продаји робе, разматра се питање примене Конвенције на мешовите уговоре и уговоре о делу, испитују се услови примене Конвенције на уговор о међународној дистрибуцији, уговор о међународној размени и уговор о финансијском лизингу и анализира се појам робе у смислу правила примене Конвенције. Извршена анализа упућује на закључак да разлике у тумачењу правила о области материјалне примене Конвенције и даље постоје, што може довести до проблема у њеној примени. Аутор сугерише уговорним странама које закључују уговор о међународној продаји робе да питања која се односе на примену Конвенције предвиде самим уговором, у циљу избегавања различитих тумачења и спорних питања која се могу јавити у том погледу. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

23. „**Индиректна штета у међународној продаји робе**“, *Право и привреда*, бр. 4–6/2011, Београд, 2011, стр. 732–744 (R 61 – 2; M 52 – 2). Предмет рада представља анализа појма, значења и правних дејстава индиректне штете у материји међународне продаје робе. У раду је учињена компарација релевантних правила и принципа Бечке конвенције о међународној продаји и одговарајућих критеријума прихваћених у националним правним системима, посебно полазећи од опитних разлика које се у том погледу јављају између европско-континенталног и англосаксонског правног система. У раду је анализирано и питање клаузула о искључењу и ограничењу одговорности које могу проузроковати значајне тешкоће у уговорима о међународној продаји робе с обзиром да врсте штете које уговорне стране намеравају искључити или ограничити имају различита правна и терминолошка одређења у упоредном праву. Разматрајући овај проблем, аутор сугерише да уговорне стране, приликом формулисања клаузула о искључењу и ограничењу одговорност у уговору о међународној продаји робе, избегавају уопштена и апстрактна одређења врста штете, те да, уместо тога, предвиде конкретне случајеве штете на које се искључење или ограничење одговорности односи.

24. „**Complexity of Transnational Documents**“, национални реферат, XVIIIth International Congress of Comparative Law, Washington D.C. 2010, International Academy of Comparative Law, ISAI DAT Law Review (ур. проф. др Rodolfo Sacco), Volume 1, Issue 3, Torino, 2011, стр. 253–278 (R 52 – 3; M 51 – 3). Прихватање, примена и тумачење транснационалних докумената у области уговорног права, представља изузетно значајно и комплексно питање, како са становишта законодавних решења и судске праксе тако и са становишта практичних потреба пословног промета. Предмет рада је анализа поменутог питања у оквиру које се разматрају: међународне конвенције релевантне за област уговорног права, усаглашеност српског уговорног права са овим конвенцијама и њихова примена од стране српских судова и арбитража, остали извори униформног уговорног права, а пре свега УНИДРОА Принципи и Принципи европског уговорног права, као и директиве ЕУ које се односе на материју уговорних односа, при чему је посебна пажња посвећена питању начина уношења ових директива у српско уговорно право. На крају рада, аутор износи опиту оцену у погледу значаја, домаћаја, примене и тумачења транснационалних докумената у националним правним системима. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

25. „**Клаузула о вишој сили у међународним привредним уговорима**“, *Правни живот*, бр. 11, том III, Београд, 2011, стр. 221–241 (R 52 – 3; M 51 – 3). Клаузулом о вишој сили уговорне стране предвиђају правила која ће се применити на уговор у случају кад испуњење уговорне обавезе постане немогуће из узрока за који ниједна страна не одговара. При томе, уговорне стране, на основу начела аутономије воље, предвиђају различите модалитете поступања, који се крећу од потпуног ослобођења од одговорности и престанка уговора, преко привременог ослобођења и одлагања испуњења обавезе, па све до проширења одговорности и у случају наступања више силе, чиме се искључују општа правила о ослобођењу од одговорности. У тим оквирима, најзначајнија питања односе се на одређење појма више силе, поступак уговорних страна у

случају наступања више силе – обавештење о вишој сили и доказивање више силе, као и на утицај више силе на испуњење уговорних обавеза и важење уговора уопште – правна дејства више силе. Наведена питања представљају предмет овог рада. На крају рада, аутор износи општи закључак у погледу анализираних питања и уговорним странама сугерише решења у правцу повећања степена правне сигурности у случају наступања непредвидљивих догађаја који спречавају испуњење уговорне обавезе.

26. **„How to Secure Contract Performance? Distribution, Franchise and Financial Leasing in Serbian Law“**, Економика предузећа, бр. 3–4, март–април 2012, Београд, 2012, стр. 149–166 (R 52 – 3; M 51 – 3). Предмет рада представља анализа појединих спорних питања у погледу извршења уговора о франшизингу, дистрибуцији и финансијском лизингу. Анализа је извршена у светлу новијег развоја српског уговорног права. Усвајање Закона о финансијском лизингу и припрема Нацрта Грађанског законика Србије који обухвата и решења о франшизингу и дистрибуцији, представљају значајне кораке у унапређењу правила која прате поменуте уговоре. У раду се испитују правила која се односе на одређење, садржину и форму ових уговора, најзначајније обавезе уговорних страна, основ за раскид уговора, као и основна питања у погледу меродавног права и решавања спорова и сугеришу се оптимална решења за обезбеђење успешног извршења уговора. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

27. **„Одговорност за несаобразност робе према Бечкој конвенцији и одговорност за материјалне недостатке према Закону о облигационим односима“**, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“ одржана у Скопљу 11. јануара 2012. Рад ће бити објављен у оквиру Зборника радова са наведене конференције у октобру 2012. у издању немачке фондације GIZ (кандидат је приложио потврду издавача) (R 71 – 1,5; M 32 – 1,5). За потребе наведене међународне научне конференције, извршена је компаративна анализа концепта несаобразности робе усвојеног у Бечкој конвенцији и правила о материјалним недостацима прихваћеним у националним законима шест земаља региона, учесница конференције, у које улази и Србија. У оквиру ове анализе, др Перовић је израдила упитник о правилима релевантним за несаобразност робе и материјалне недостатке ствари, груписаним према следећим општим питањима: концепт несаобразности према Бечкој конвенцији и одговорност за материјалне недостатке у националним законима земаља региона; критеријуми за постојање несаобразности према Бечкој конвенцији и критеријуми националних закона земаља региона за постојање материјалних недостатака; одговорност продавца за несаобразност/материјалне недостатке; клаузуле искљчења и ограничења одговорности продавца за несаобразност/материјалне недостатке; обавеза прегледа робе и обавештења продавца о несаобразности/материјалним недостацима; правна средства купца у случају несаобразности/материјалних недостатака. На упитник су одговорали млади стручњаци из земаља региона. На основу одговора на упитник, као и општих закључака самог аутора, у овом реферату сумирана су основна решења Бечке конвенције и националних закона земаља региона која се односе на несаобразност робе и материјалне

недостатке и указано је на основна заједничка обележја, као и најзначајније разлике између постојећих решења.

28. **„Раскид и измена уговора као правне последице промењених околности“**, Право и привреда, бр. 4–6/2012, Београд, 2012, стр. 628–644 (R 52 – 3; M 51 – 3). Излагања у овом раду посвећена су компаративној анализи основних правила о измени и раскиду уговора у међународном пословном промету као правним последицама промењених околности. Анализа је извршена са становишта релевантних правила националног права и извора униформног уговорног права, као и са становишта уговорне клаузуле о промењеним околностима. У тим оквирима, у раду се анализирају преговори које уговорне стране воде у циљу прилагођавања уговора промењеним околностима, као и дозвољеност и услови за измену и раскид уговора од стране суда по основу промењених околности. У закључку, аутор констатује да су решења упоредног права о правним последицама промењених околности у великој мери уопштена, што оставља простор за различита тумачења и неизвесност у погледу бројних питања која се у том погледу могу поставити. Из тих разлога, уговорне стране ово питање често регулишу сагласношћу својих воља, уношењем у уговор клаузуле о промењеним околностима. По одређењу услова који морају бити остварени да би одређен догађај био прихваћен као промењена околност, овом клаузулом је потребно одредити правне последице промењених околности. У тим оквирима, уговорне стране могу предвидети раскид и измену уговора као могуће правне последице или се пак, одредити само за раскид уговора. Ако су при томе предвиђени преговори о измени уговора, потребно је прецизирати услове, рокове и форму њиховог иницирања, критеријуме којима се стране руководе приликом преговарања, као и поступак за случај неуспеха у преговорима. Таквим приступом уговорне стране обезбеђују виши степен правне сигурности у случају наступања промењених околности и минимизирају ризике спорних ситуација који из ових клаузула могу проистећи.

29. **„Which law should govern the contract of sale between suppliers and distributors?“**, *International Distribution Institute Torino (IDI), међународна научна конференција „New Challenges in International Distribution“, Venice, 18–19 May 2012, CD* (R 72 – 0,5; M 34 – 0,5). У раду се анализира питање права које се примењује на уговор о продаји који закључују снабевач и дистрибутер на основу и оквиру уговора о међународној дистрибуцији. У покушају сугерисања оптималног решења за уговорне стране, аутор анализира најзначајније изворе униформног уговорног права који се могу применити на овај уговор, уз навођење одговарајућих случајева из међународне судске и арбитражне праксе и анализу ставова доктрине. Рад представља синтезу уводног предавања које је аутор одржао у својству председавајућег панела на наведеном међународном научном скупу. Рад је написан и објављен на енглеском језику.

30. **„Промењене околности у српском уговорном праву и изворима униформног уговорног права“**, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1/2012 (рад прихваћен за објављивање, кандидат је приложио потврду издавача) (R 51 – 5; M 24 – 4). Излагања у овом раду посвећена су анализи прихваћености

и уређења промењених околности у најзначајнијим изворима униформног уговорног права и компарацији униформних правила о промењеним околностима са одговарајућим решењима српског уговорног права. У тим оквирима, у раду су анализирани критеријуми за одређење промењених околности као што су „отежано испуњење обавезе“, „битна промена равнотеже уговора“ и „осујећење сврхе уговора“, захтеви непредвидљивости, спољности и несавладивости догађаја, као и време наступања промењених околности. У раду су разматрана и правна дејства промењених околности која се огледају у стварању основа за преговоре између уговорних страна и могућности раскида или измене уговора. Извршена анализа даје места закључку да између правила српског Закона о облигационим односима о промењеним околностима и одговарајућих решења униформног уговорног права постоје одређене разлике, као и да поједина решења српског Закона могу проузроковати проблеме у пракси. На тим основима, у раду се сугерише усвајање правила о промењеним околностима предложених у нацрту српског Грађанског законика.

4. УЧЕШЋЕ НА НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ СКУПОВИМА

Др Перовић је учествовала на бројним домаћим и међународним научним конференцијама и стручним скуповима у својству председавајућег, као и у својству аутора реферата, излагача и члана организационих и програмских одбора.

Од избора у звање ванредног професора учествовала је на следећим научним и стручним скуповима у **иностранству** (од 2008. до 2012. године):

1. International Association of Lawyers, 52nd Congress, October 29 – November 2, 2008, Bucharest, секција International Sale of Goods, презентација *International Sale of Goods – Primary Obligations of the Parties*;
2. "Private Law in Eastern Europe – Autonomous Developments or Legal Transplants?" Max Planck Institute for Comparative and International Private Law Hamburg, Faculty of Law University of Kiel, међународна научна конференција одржана у Хамбургу 2009. године, аутор и излагач националног реферата *Contract Law in Serbia*;
3. „Model Contracts for Small Firms, Legal Guidance for Doing International Business”, међународна конференција у организацији УН, Светске трговинске организације (WTO) и Међународног трговинског центра (ITC), одржана у Женеви 2009. године, председавајући секције Model Contract for International Commercial Sale of Goods, уводно излагање *International Commercial Sale of Goods, Introduction*;
4. „International Sale and Supply of Tangible and Corporeal Goods“, International Association of Lawyers, seminar, May 15–16, 2009, Скопје, презентација *Practical Recommendations in International Sales of Goods under the UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)*;
5. International Academy of Comparative Law, the XVIIIth International Congress of Comparative Law, July 25 – August 1, 2010, Washington, аутор приказаног националног реферата *Complexity of Transnational Documents*;
6. International Association of Lawyers, 54th Congress, October 30 - November 3, 2010, Istanbul, председник комисије International Sale of Goods, уредник и председавајући секције и излагач презентације *Remedies of the Buyer in Case of Non-conformity of Goods under the CISG*;
7. “Civil Law Forum for South East Europe” First Regional Conference, Cavtat, 2010, аутор приказаног националног реферата *Modern Contracts – Republic of Serbia*;

8. „Negotiating and Managing International Sales, Agency and Distributionship Contracts“, International Association of Lawyers, seminar, January 28–29, 2011, Antwerp, члан организационог одбора и излагач реферата *Sphere of Application of the CISG*;
9. International Association of Lawyers, 55nd Congress, October 31 – November 4, 2011, Miami, председник комисије и уредник секције International Sale of Goods;
10. *Principal Issues of the Codification of the Macedonian Civil Law*, међународна научна конференција Академије наука и уметности Македоније, одржана у јануару 2012. године, пленарно излагање на тему *The Ongoing Process of Codification of the Serbian Civil Law*;
11. “Civil Law Forum for South East Europe” Second Regional Conference, Скопје, January 11, 2012, пленарно предавање на тему *Одговорност за несаобразност робе према Бечкој конвенцији и одговорност за материјалне недостатке према Закону о облигационим односима*;
12. „New Challenges in International Distribution“, International Distribution Institute Torino (IDI), May 18–19, 2012, Venice, председавајући панела и излагач реферата *Which law should govern the contract of sale between suppliers and distributors?*;
13. „Negotiating and Managing International Sales, Agency and Distributionship Contracts“, International Association of Lawyers, seminar, September 7–8, 2012, Zürich, члан организационог одбора, уводничар и излагач реферата *Force majeure Clauses in International Sale Contracts* (кандидат ће по потреби доставити програм семинара).

Од избора у звање ванредног професора др Перовић је учествовала на следећим научним и стручним скуповима у **Србији** (од 2008. до 2012. године):

1. XVII Сусрет правника у привреди, Врњачка Бања, 2008, излагач реферата *Аутономија уговора о арбитражи*;
2. Зимска школа европског права, Златибор, 2008, предавање из области хармонизације европског уговорног права;
3. Копаоничка школа природног права, 21. година, Копаоник, 2008, уредник секције Привредни уговори, председавајући сесије и излагач реферата *Обавеза исплате цене из уговора о међународној продаји робе*;
4. „*Thirty Years of the Law of Obligations*“, међународна научна конференција одржана 24–27 септембра 2008. на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, излагач реферата *Termination of Contract due to Failure to Execute an Obligation*;

5. XVIII Сустрет правника у привреди, Врњачка Бања, 2009, излагач реферата *Преговори за закључење уговора у међународном пословном промету*;
6. Зимска школа европског права, Златибор, 2009, предавање из области хармонизације европског уговорног права;
7. Менаџмент форум југоисточне Европе Блед - Копаоник „Интелигентно управљање ризицима у условима глобалне економске кризе“, 16–17. септембар 2009, излагач реферата *Избегавање ризика у међународним пословним уговорима*;
8. Копаоничка школа природног права, 22. година, Копаоник, 2009, уредник секције Привредни уговори, председавајући сесије и излагач реферата *Заштитне клаузуле у међународним трговинским уговорима*;
9. XIX Сустрет правника у привреди, Врњачка Бања, 2010, излагач реферата *Спорне одредбе уговора о међународној дистрибуцији*;
10. Зимска школа европског права, Златибор, 2010, предавање из области хармонизације европског уговорног права;
11. Копаоничка школа природног права 23. година, Копаоник, 2010, уредник секције Међународни привредни уговори, арбитража, председавајући сесије и излагач реферата *Принцип потпуне накнаде и правило предвидљивости штете у Конвенцији УН о међународној продаји робе*;
12. „*Private Law Reform in South East Europe, Liber Amicorum Christa Jessel-Holst*“, међународна научна конференција одржана 23–24. септембра 2010. на Правном факултету Универзитета у Београду, излагач реферата *Contract Avoidance Due to Late Delivery in International Sale of Goods*;
13. „*Uniform Sales Law*“, међународна научна конференција одржана 12–13. новембра 2010. на Правном факултету Универзитета у Београду, излагач реферата *Selected Critical Issues Regarding the Sphere of Application of the CISG*;
14. XX Сустрет правника у привреди, Врњачка Бања, 2011, излагач реферата *Индиректна штета у међународној продаји робе*;
15. Зимска школа европског права, Златибор, 2011, предавање из области хармонизације европског уговорног права;
16. Копаоничка школа природног права 24. година, Копаоник, 2011, уредник секције Међународни привредни уговори, арбитража, председавајући сесије и излагач реферата *Клаузула о вишој сили у међународним привредним уговорима*;

17. XXI Сусрет правника у привреди, Врњачка Бања, 2012, излагач реферата *Раскид и измена уговора као правне последице промењених околности*;
18. „Српско-Немачки правнички дани“ научна конференција GIZ, Max Planck Institute for Comparative and International Private Law Hamburg, српске научне институције и струковне асоцијације, април 2012, Београд, члан организационог и програмског одбора, уводничар у секцији *Уговорно право и грађанскоправне кодификације*, излагач националног реферата *Најзначајније измене у Нацрту Грађанског законика Србије* (конференција је одложена за 2013. годину).
19. Зимска школа европског права, Златибор, 2012, предавање из области хармонизације европског уговорног права.

5. Учешће у научно-истраживачким и стручним пројектима

Др Перовић је од избора у звање ванредног професора учествовала на већем броју домаћих и међународних пројеката, од којих се у најзначајније могу убројити:

1. Пројекат „International Distribution and Commercial Agency – Recent Case Law, New Laws and Related Matters“, International Distribution Institute (IDI), Torino, руководилац проф. др Fabio Bortolotti (од 2007. до данас);
2. Пројекат „Regional Implementation of the Convention on International Sales of Goods (CISG) and international arbitration“, GTZ i UNCITRAL (2007–2009);
3. Пројекат „International Commercial Model Contracts for Small and Medium-Sized Enterprises, Legal Guidance for Doing International Business“, International Trade Centre (ITC), Geneva (2008–2010);
4. Пројекат „Civil Law Forum for South East Europe“, GTZ (од 2008. до данас);
5. Пројекат „Task Force on Updating the Model International Sale Contract“, Commission on Commercial Law and Practice, International Chamber of Commerce – ICC, Paris (од 2010. до данас);
6. Пројекат „Стратегијске и тактичке мере за унапређење конкурентности реалног сектора Србије“, Економски факултет Универзитета у Београду, Министарство просвете и науке Републике Србије (од 2010. до данас);
7. Пројекат „Principles of Ethical Commercial Contracts“, Commission on Commercial Law and Practice, International Chamber of Commerce – ICC, Paris (од 2011. до данас);

8. Пројекат „Уређење модерних уговора пословног промета у Преднацрту српског Грађанског Закона“, Копаоничка школа природног права (од 2011. до данас);
9. Пројекат „Training Courses on International Sale of Goods“, International Association of Lawyers, др Перовић је руководилац пројекта (од 2011. до данас).

5. УРЕЂИВАЊЕ ЧАСОПИСА

Др Перовић је од 2007. године до данас стални научни сарадник белгијске Ревие за међународно и компаративно право – Revue de droit international et de droit comparé, Bruylant, Bruxelles. У часопису Удружења правника Србије Правни живот, од 2006. године уредник је секције Привредни уговори, која се од 2010. године назива Међународни привредни уговори, арбитража. Заменик је уредника Ревие за Европско право, Београд. Члан је редакције и рецензент часописа Савеза економиста Србије Економика предузећа, Београд.

6. РЕКАПИТУЛАЦИЈА НАУЧНОГ И ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

R – коефицијенти

<i>Врста научног резултата</i>	<i>Минимална вредност коефицијента компетентности за редовног професора</i>	<i>Остварени поени др Јелене Перовић у звању ванредног професора</i>
<i>R10+R20+R30+R50+R61+R62</i>	<i>26,67</i>	<i>82</i>
<i>Од тога</i>		
<i>R10+R20+R50+R60</i>	<i>13,33</i>	<i>74</i>
<i>и</i>		
<i>R63-R66 +R70</i>	<i>4,67</i>	<i>5</i>

M - коефицијенти

<i>Врста научног резултата</i>	<i>Минимална вредност коефицијента компетентности за редовног професора</i>	<i>Остварени поени др Јелене Перовић у звању ванредног професора</i>
<i>M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M50+M60</i>	<i>46,67</i>	<i>83,5</i>
<i>Од тога</i>		
<i>M11+M12+M21+M22+M23+M24+M41+M42+M43+M50</i>	<i>36</i>	<i>70</i>
<i>и</i>		
<i>M10+M20+ M41+M42+M51</i>	<i>26,67</i>	<i>64</i>

Мишљење и предлог Комисије

Комисија за избор др Јелене Перовић у звање редовног професора има задовољство и част да констатује да кандидаткиња испуњава све прописане услове за избор у звање редовног професора за ужу научну област Међународни економски односи – Међународно привредно право на Економском факултету Универзитета у Београду. Штавише, кандидаткиња и у квантитативном и у квалитативном смислу превазилази све прописане услове и стандарде, што није тако честа појава ни на овом свакако водећем домаћем универзитету. Активност кандидаткиње је у сваком погледу импресивна: наставном (бројност факултета, домаћих и страних, на којима предаје), научном (обухват проблематике којом се научно бави, квалитет и број радова објављених у водећим домаћим и међународним часописима на матерњем и страним језицима, научни резултати, научни утицај на обликовање научне мисли), педагошком (изузетне оцене студената квалитета наставе које држи), осталом (чланство у бројним водећим домаћим и међународним струковним асоцијацијама, чланство у редакцијама водећих часописа, учешће у изради законодавних аката, у земљи и иностранству, учешће у бројним арбитражама, домаћим и међународним, за решавање арбитражних привредних спорова итд.).

Са свега изнетог, Комисија са великим задовољством чини предлог да се др Јелена Перовић изабере за редовног професора за ужу научну област Међународни економски односи – Међународно привредно право на Економском факултету Универзитета у Београду. Комисија је уверена да ће овим избором Економски факултет Универзитета у Београду бити препознатан, између осталог, како у земљи тако и у иностранству, и по снази наставе и развоју науке из једне правничке дисциплине, чиме ће дати снажан подстицај потреби сусрета права и економије.

У Београду, 16.07. 2012.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

_____
проф. др Мирко Васиљевић

_____
проф. др Јелена Козомара

_____
проф. др Невенка Суботић-Константиновић

С А Ж Е Т А К
РЕФЕРАТА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА
ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I - О КОНКУРСУ

Назив факултета: Економски факултет Универзитета у Београду
Ужа научна, односно уметничка област: Међународни економски односи-
Међународно привредно право
Број кандидата који се бирају: један
Број пријављених кандидата: један
Имена пријављених кандидата:
Јелена Перовић

II - О КАНДИДАТИМА

Под 1.

1) - Основни биографски подаци

- Име, средње име и презиме: Јелена Слободан Перовић
- Датум и место рођења: 01.03.1969. Београд
- Установа где је запослен: Економски факултет Универзитета у Београду
- Звање/радно место: ванредни професор
- Научна, односно уметничка област: Међународни економски односи-
Међународно привредно право

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

- Назив установе: **Правни факултет Универзитета у Београду**
- Место и година завршетка: **Београд, 1991**

Магистеријум:

- Назив установе: **Правни факултет Универзитета у Београду**
- Место и година завршетка: **Београд, 1998**
- Ужа научна, односно уметничка област: **Међународно привредно право**

Докторат:

- Назив установе: **Правни факултет Универзитета у Београду**
- Место и година одбране: **Београд, 2002**
- Наслов дисертације: **Раскид уговора због неиспуњења у међународној
продаји робе**
- Ужа научна, односно уметничка област: **Међународно привредно право**

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

1995. – асистент-приправник
1999. – асистент
2003 – доцент
2008 – ванредни професор

3) Објављени радови

Име и презиме: Јелена Перовић	Звање у које се бира: редовни професор		Ужа научна, односно уметничка област за коју се бира: Међународни економски односи – Међународно привредно право	
Научне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора
Рад у водећем научном часопису међународног значаја објављен у целини				
Рад у научном часопису међународног значаја објављен у целини	2	2		
Рад у научном часопису националног значаја објављен у целини	39	19		
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен у целини		3		
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен у целини				
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен само у изводу (апстракт), а не и у целини	1	3		
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен само у изводу (апстракт), а не и у целини				
Научна монографија, или поглавље у монографији са више аутора	3	2	2	1
Стручне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора
Рад у стручном часопису или другој периодичној публикацији стручног или општег карактера				
Уџбеник, практикум, збирка задатака, или поглавље у публикацији те врсте са више аутора				
Остале стручне публикације (пројекти, софтвер, друго)				

Списак радова Јелене Перовић са квантитативно исказаним резултатима за радове објављене после избора у звање ванредног професора од 2008 године

Радови до избора у звање асистента (од 1995 до 1999. године)

Монографија

1. „Уговор о међународној трговинској арбитражи“, Удружење правника Југославије и Спољнотрговинска арбитража при Привредној комори Југославије, Београд, 1998.

Лексикон

2. „Лексикон грађанског права“, Номос, Београд, 1996. У овом Лексиону, др Перовић је аутор следећих одредница: Реституција, Конститутивни пренос права, Транслативни пренос права, Ubi emolumentum, ibi onus, Узансе, Опште узансе за промет робе.

Остали радови

3. „Форма арбитражног споразума“, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, 1995, стр.433-451.

4. „Независност и непристрасност арбитра у упоредном арбитражном праву“, Право и привреда, бр.5-8,1996, Београд, стр.265-279.

5. „Одвојено мишљење арбитра у савременом арбитражном праву“, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, 1996, стр.631-649.

6. „Предности арбитражног решавања спорова из међународних економских односа“, Економски анали, бр.130, Београд, 1996, стр.109-119.

7. „Поништај арбитражне одлуке и арбитражно веће“, Право и привреда, бр.5-8, Београд, 1997, стр.655-667.

8. „Пуноважност уговора о арбитражи“, Зборник радова посвећен Симпозијуму поводом 50-годишњице постојања и рада Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Југославије под називом „Међународна привредна арбитража – стање и перспективе“, Београд, 1997, стр.123-139.

9. „Спорне одредбе компромисорне клаузуле“, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, 1997, стр.321-334.

10. „Међународна трговинска арбитража и питање арбитрабилности“, Право и привреда, бр.5-8, Београд, 1998, стр.503-513.

11. „Извори права који регулишу међународну трговинску арбитражу“, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, 1998, стр.411-420.

Радови после избора у звање асистента (од 1999 до 2003. године)

Монографије

1. „La convention d'arbitrage“, монографија на француском језику (превод књиге Уговор о међународној трговинској арбитражи), 278 страна, Београд, 2000;

2. „Уговор о међународној трговинској арбитражи“, Службени лист СРЈ, Београд, 2002, (друго издање).

Речник

3. „Економски речник“, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2001, одреднице: Аутономија воље, Цесија, Дејства уговора према трећем, Међународна трговинска арбитража, Накнада штете, Облигационо право, Прекомерно оштећење, Штета, Узансе, Зеленашки уговор.

Остали радови

4. „Нове тенденције у правцу побољшања међународне ефикасности арбитражних одлука“, Актуелна питања југословенског законодавства, Зборник радова са Саветовања правника у Будви 4-8. септембра 1999, Београд, 1999, стр.271-279;
5. „Конституисање арбитражног већа“, Право и привреда, бр.5-8, 1999, Београд, стр.479-496;
6. „Приказ књиге Привредна друштва – домаће и упоредно право“ професора др Мирка Васиљевића, Економика предузећа, новембар-децембар, 1999, стр.232-234;
7. „Прве примене Бечке конвенције у решавању спорова пред међународним трговинским арбитражама“, Право и привреда, бр.5-8, Београд, 2000, стр 990-999;
8. „Принципи европског уговорног права и UNIDROIT Принципи“, Актуелна питања савременог законодавства, Београд, 2000, стр.403-411.
9. „Унификација као будућност уговорног права“, Економика предузећа, мај-јун 2000, Београд, стр.223.
10. "Област примене Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2000, стр.295-317;
11. "Тумачење уговора према Конвенцији УН о међународној продаји робе“, Право и привреда, бр.5-8, Београд, 2001, стр.864-875;
12. „Диспозитивни карактер Конвенције УН о уговорима о међународној продаји робе“, Актуелна питања савременог законодавства, Београд, 2001стр.143-153;
13. „Битна повреда уговора о међународној продаји робе“, Правни живот бр.11, том III, Београд, 2001, стр. 311-331;
14. „Правни аспекти страних улагања“, Право и привреда, бр.1-4/2002, Београд, 2002, стр.115-128;
15. „Уговор о арбитражи и конституисање арбитражног трибунала“, Привредник, бр.137, Београд, 2002, стр.59-63;
16. „Улога обичаја у међународној продаји робе“, Право и привреда, бр.5-8/2002, Београд, 2002, стр. 247-254;
17. „Раскид уговора пре истека рока“, Правни живот, бр.11. том III, Београд, 2002, стр. 413-433;
18. „Раскид уговора према Конвенцији УН о међународној продаји робе“, Економски анали, бр.155, Београд, 2002, стр.163-179.

Радови после избора у звање доцента (од 2003. до 2008. године)

Књиге и монографије

1. „Коментар Закона о финансијском лизингу“, (стр.183) Београд, Глосаријум, 2003;

2. **„Битна повреда уговора – Међународна продаја робе“**, (стр.402), Београд, Службени лист СЦГ, 2004 (докторска дисертација објављена као књига).

Остали радови

3. **„Арбитражно решавање спорова у међународним пословним односима“**, Европска интеграција Србије, СЕС Копаоник бизнис форум 2003, Београд, 2003, стр.82-92;

4. **„Развој уговорног права у Србији и Црној Гори“**, национални реферат објављен у Trends Towards European Private Law – Uniform Contract Law, Зборнику радова објављеном поводом међународне научне конференције „Trends Towards European Private Law – Uniform Contract Law, Multilateral Exchange of Ideas on Uniform European Contract Law“, одржаној 2003. године у Дубровнику, изд. немачка Фондација за међународну правну сарадњу (IRZ), Дубровник, 2003, str.159-165;

5. **„Несаобразност робе као основ неизвршења уговора о продаји“**, Право и привреда, бр.5-8/2003, Београд, 2003, стр.332-344;

6. **„Основна концепција Закона о финансијском лизингу“**, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2003, стр.193-211;

7. **„Gesetz über Registerpfandrecht an beweglichen Sachen“**, Wirtschaft und Recht in Osteuropa (WiRO), Verlag C.H.Beck München und Frankfurt a.M, 2/2004, стр.46-55;

8. **„Финансијски лизинг као фактор подстицања инвестиција“**, Оживљавање привреде и завршетак транзиције, Копаоник бизнис форум 2004, Београд, 2004, стр.140-152;

9. **„Раскид уговора о продаји са сукцесивним испорукама“**, Право и привреда, бр.5-8/2004, Београд, 2004, стр.803-816;

10. **„Неизвршење обавеза купца у међународној продаји робе“**, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2004, стр.361-375;

11. **„Реформа система обезбеђења потраживања као фактор стратегије конкурентности“**, Стратегија конкурентности Србије 2005-2010, Копаоник бизнис форум 2005, Београд, 2005, стр.315-329;

12. **„Доцња у испоруци као основ за раскид уговора о међународној продаји робе“**, Право и привреда, бр.5-8/2005, Београд, 2005, стр.329-342;

13. **„Financial Leasing in Serbia: an Overview of Recent Legislation“**, Uniform Law Review, UNIDROIT, 2005-3, стр.503-516;

14. **„How to Secure the Contract Performance? Exclusive Distribution Agreement in Serbian Law“**, 49 Congress of International Associations of Lawyers, Fez, August 31- September 4, 2005, CD;

15. **„Изјава о раскиду као основ за раскид уговора због неиспуњења обавезе“**, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2005, стр.473-499;

16. **„Contract Avoidance due to Late Delivery in International Sale of Goods“**, Current Developments in International Sales and Distribution of Goods, Seminar of International Association of Lawyers, Warsaw, May 12, 2006, CD;

17. **„Прописи о хипотеци као фактор подстицаја инвестиција“**, Србија 2012: развој, финансијски систем и конкурентност, Копаоник бизнис форум 2006, Београд, 2006, стр.405-417;

18. **„Одговорност за недостатке на предмету финансијског лизинга“**, Право и привреда, бр.5-8/2006, Београд, 2006, стр.445-458;

19. **„Алиуд као основ за раскид уговора о међународној продаји робе“**, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2006, стр.257-265;

20. „**CISG and Some Ambiguous Issues in the Choice of Law in an International Distribution Agreement**“, Cross-Border Agency, Distribution and Franchising Agreements in Practice: Business Strategies and Legal Aspects, Seminar of International Association of Lawyers, Budapest, May 12, 2006, CD.

Радови после избора у звање ванредног професора (од 2008 до 2012. године)

Књиге и монографије

1. „**Међународно привредно право**“, Књига I, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2008 (**R 13 – 5; M 42 – 5**).
2. „**Финансијска тржишта**“, коауторство – део књиге „Спорови и арбитража на финансијским тржиштима“, Комисија за хартије од вредности, Београд, 2008 (**R 23 – 1; M 44 -2**).
3. „**Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима**“, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012 (**R 13 – 5; M 42 – 5**).
4. „**Applicability of the CISG to International Distribution Agreement**“, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, децембар 2007, стр. 359-369 (**R52–3;M51–3**).
5. „**Аутономија уговора о арбитражи**“, Право и привреда, бр.5-8/2008, Београд, 2008, стр. 535-544 (**R61–2;M52–2**).
6. „**La contravention essentielle au contrat comme fondement à la résolution des contrats dans les codifications de droit uniforme**“, Revue de droit international et de droit comparé (ур. проф. др G.Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2008/2-3, стр. 272-307 (**R 52 – 3; M 51 -3**).

7. **„Обавеза исплате цене из уговора о међународној продаји“**, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, 2008, стр. 177-189 (R 52 – 3; M 51 – 3).
8. **„The UN Convention on the International Sale of Goods – Fundamental Breach of Contract, Lack of Conformity, Late Delivery“**, International Association of Lawyers, seminar “International Sale and Distribution of Goods”, Belgrade, April 25- 26, 2008, CD (R 72 – 0,5; M 34 – 0,5).
9. **„Преговори за закључење уговора у међународном пословном промету“**, Право и привреда, бр.1-4/2009, Београд, 2009, стр. 495-505 (R61–2;M52–2).
10. **„Избегавање ризика у међународним пословним уговорима“**, Економика предузећа, Менаџмент форум Југоисточне Европе, Интелигентно управљање ризицима у условима глобалне економске кризе, септембар-октобар 2009, Београд, 2009, стр. 363-376, (R 52 – 3; M51–3).
11. **„Заштитне клаузуле у међународним трговинским уговорима“**, Правни живот, бр.12, том IV, Београд, 2009, стр. 477-503 (R 52 – 3; M51–3).
12. **„Termination of Contract due to Failure to Execute an Obligation“**, међународна научна конференција „Thirty Years of the Law of Obligations“ одржана 24-27. септембра 2008. на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, Зборник радова „Thirty Years of the Law of Obligations – de lege lata and de lege ferenda“, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2009, стр. 222-240 (R71–1,5;M32–1,5).
13. **„International Commercial Sale of Goods, Introduction“**, Model Contracts for Small Firms, Legal Guidance for Doing International Business, International Trade Centre, Geneva, 2010, стр.35-36, предавање на међународној конференцији „Model Contracts for Small Firms“ у организацији УН, Светске трговинске организације (WTO) и Међународног трговинског центра (ИТС), одржаној у Женеви априла 2009 (R 71 –1,5;M32–1,5).

14. „Спорне одредбе уговора о међународној дистрибуцији“, Право и привреда, бр.4-6/2010, Београд, 2010, стр. 359-377 (R 61 – 2; M 52 – 2).
15. „Recension de l’ouvrage: I. Schwenzer (ed.) Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG), 3rd ed., Oxford University Press, 2010“, Revue de droit international et de droit comparé (ур. проф. др G.Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2010 no 3, стр. 423-428 (R 52 – 3; M 51 – 3).
16. „Принцип потпуне накнаде и правило предвидљивости штете у Конвенцији УН о међународној продаји робе“, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2010, стр. 271-289 (R 52 – 3; M 51 – 3).
17. „Etendue et limitation de la responsabilité contractuelle selon la Convention de Vienne sur les contrats de vente internationale de marchandises – Quid en particulier des clauses excluant les consequential damages?“, Revue de droit International et de droit comparé (ур. проф. др G.Keutgen, проф. др Y. De Cordt), Bruylant, Bruxelles, 2010, no 4, стр. 571-604 (R52–3;M51–3).
18. „Contract Law in Serbia“, национални реферат, међународна научна конференција "Private Law in Eastern Europe - Autonomous Developments or Legal Transplants?" Max Planck Institute for Comparative and International Private Law Hamburg, Faculty of Law University of Kiel, одржана у Хамбургу, 27. марта 2009, објављен у "Private Law in Eastern Europe" (ур. др Ch.Jessel-Holst, др R.Kulms, др A.Trunk), Mohr Sieneck, Tübingen, 2010, стр. 93-109 (R53–3;M31–3).
19. „Modern Contracts – Republic of Serbia“, национални реферат, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“, Цавтат, 2010, објављен у „Civil Law Forum for South East Europe, Collection of Studies and Analyses“, Volume III, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2010, стр. 69-109 (R52–3;M51–3).
20. „Modern Contracts - Factoring – Comparative Analysis“, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“, Цавтат, 2010, објављено у „Civil Law Forum for South East Europe, Collection of Studies and Analyses“, Volume III, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH, Београд, 2010, стр.351-355 (R 72 – 0,5; M 34 – 0,5).

21. **„Contract Avoidance Due to Late Delivery in International Sale of Goods“**, у **„Private Law Reform in South East Europe, Liber Amicorum Christa Jessel-Holst“**, (ур. проф. др М.Васиљевић, др R.Kulms, проф. др Т.Јосиповић, проф. др М.Станивуковић), Faculty of Law University of Belgrade, Beograd, 2010, стр. 140-154 (R 52 – 3; M 51 – 3).
22. **„Selected Critical Issues Regarding the Sphere of Application of the CISG“**, Annals of the Faculty of Law in Belgrade, Belgrade Law Review, Journal of Legal and Social Sciences University of Belgrade, Year LIX.2011. no.3, стр. 181-196 (R 51 – 5; M 24 – 4).
23. **„Индијектна штета у међународној продаји робе“**, Право и привреда, бр.4-6/2011, Београд, 2011, стр. 732-744 (R 61 – 2; M 52 – 2).
24. **„Complexity of Transnational Documents“**, национални реферат, XVIIIth International Congress of Comparative Law, Washington D.C. 2010, International Academy of Comparative Law, ISAIDAT Law Review (ур. проф. др Rodolfo Sacco), Volume 1, Issue 3, Torino, 2011, стр. 253-278 (R 52 – 3; M 51 – 3).
25. **„Клаузула о вишој сили у међународним привредним уговорима“**, Правни живот, бр.11, том III, Београд, 2011, стр. 221-241 (R 52 – 3; M 51 – 3).
26. **„How to Secure Contract Performance? Distribution, Franchise and Financial Leasing in Serbian Law“**, Економика предузећа, бр.3-4, март-април 2012, Београд, 2012, стр. 149-166 (R 52 – 3; M 51 – 3).
27. **„Одговорност за несаобразност робе према Бечкој конвенцији и одговорност за материјалне недостатке према Закону о облигационим односима“**, међународна научна конференција „Civil Law Forum for South East Europe“ одржана у Скопљу 11. јануара 2012. Рад ће бити објављен у оквиру Зборника радова са наведене конференције у октобру 2012 у издању немачке фондације GIZ (кандидат је приложио потврду издавача) (R 71 – 1,5; M 32 – 1,5).
28. **„Раскид и измена уговора као правне последице промењених околности“**, Право и привреда, бр.4-6/2012, Београд, 2012, стр. 628-644 (R 52 – 3; M 51 – 3).
29. **„Which law should govern the contract of sale between suppliers and distributors?“**, International Distribution Institute Torino (IDI), међународна научна конференција „New Challenges in International Distribution“, Venice, 18-19 May 2012, CD (R 72 – 0,5; M 34 – 0,5).
30. **„Промењене околности у српском уговорном праву и изворима униформног уговорног права“**, Анали Правног факултета у Београду, бр.1/2012 (рад прихваћен за објављивање, кандидат је приложио потврду издавача) (R 51 – 5; M 24 – 4).

4) - Оцена о резултатима научног, односно уметничког и истраживачког рада

Научни радови кандидата су из научне области за коју се бира. Вредновани наведеним мерилима, ови радови формирају коефицијент компетентности који је изнад потребног за избор у звање редовног професора. Квантификација научноистраживачких резултата кандидата Јелене Перовић по М и R коефицијентима извршена је у следећим табелама:

М - коефицијенти

Врста научног резултата	Минимална вредност коефицијента компетентности за редовног професора	Остварени поени др Јелене Перовић у звању ванредног професора
M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M50+M60	46,67	83,5
Od toga		
M11+M12+M21+M22+M23+M24+M41+M42+M43+M50	36	70
i		
M10+M20+ M41+M42+M51	26,67	64

R – коефицијенти

Врста научног резултата	Минимална вредност коефицијента компетентности за редовног професора	Остварени поени др Јелене Перовић у звању ванредног професора
R10+R20+R30+R50+R61+R62	26,67	82
Од тога		
R10+R20+R50+R60	13,33	74
и		
R63-R66 +R70	4,67	5

Међутим, независно од квантификације, реч је о радовима којима се остварује значајан допринос правној науци, као и струци потребној за обављање послова међународног пословног промета. Посебна одлика ових радова огледа се у настојању кандидата да пронађе и сугерише оптимална решења у области којом се бави. Идеје које кандидат у радовима износи уграђене су у изворе униформног уговорног права, а посебно у модел уговоре међународних организација у чијој изради је др Перовић лично учествовала, као и у пројекте у којима је била укључена. Реч је о наставнику и научнику који са успехом комбинује теорију и искуства из праксе која је стекла обављајући бројне руководеће функције и научно стручне активности у међународним и домаћим научним и стручним организацијама. Та чињеница има посебан значај у наставно-педагошком раду кандидата јер омогућава студентима свеобухватно разумевање питања релевантних за област међународног привредног права и уговорног права уопште, како са научног тако и са стручног аспекта.

5) - Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Од својих првих избора у звања асистента-приправника, а затим асистента, др Перовић је била укључена у рад са студентима на предметима Привредно право и Међународно привредно право. Као доцент, а затим ванредни професор, изводила је предавања, вежбе и испите на предмету Међународно привредно право. Уз предмет Међународно привредно право на основним студијама, др Перовић, на академским мастер студијама, изводи наставу и испите на предметима: Међународни пословни уговори, Право ЕУ и Међународно пословно право. Била је ментор великог броја дипломских и мастер радова, члан бројних комисија за подобност, оцену и одбрану мастер радова и магистарских теза, као и члан комисија за одбрану докторских радова на Правном факултету Универзитета у Београду и Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Била је члан комисије за избор у звање асистента за предмете Међународно трговинско право и Арбитражно право на Правном факултету Универзитета у Београду. Посебан вид наставних активности др Перовић представља припрема студената економије са најбољим оценама из предмета Међународно привредно право за праћење међународног такмичења студената *Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot* у Бечу. Тим путем, др Перовић пружила је могућност најбољим студентима економије да присуствују овом такмичењу, пратећи арбитражне сесије и пружајући подршку тиму Правног факултета у Београду, што је допринело продубљавању њихових знања из области права међународне продаје и међународне трговинске арбитраже.

6) - Оцена о резултатима педагошког рада

У наставно-педагошком раду са студентима др Перовић остварила је одличне резултате и показала је изванредну способност, о чему, поред осталог, говоре и највише оцене које јој студенти континуирано дају у анонимним анкетама које се сваке године спроводе на Економском факултету. Примера ради, у студентској анкети спроведеној при упису у школску 2011/12 годину, др Перовић је оцењена укупном просечном оценом 4,47.

Детаљни резултати студентске евалуације су приказани у следећој табели:

	ТВРДЊЕ	Просечна оцена 81*
1.	Наставник излаже јасно и разумљиво	4,42
2.	Наставник излаже прегледно и истиче најбитније	4,48
3.	Наставник излаже одговарајућим темпом током наставе	4,57
4.	Наставник долази на час добро припремљен	4,44
5.	Наставник држи наставу у договореним терминима без кашњења	4,51

6.	Наставник подстиче укључивање и учествовање студената у настави	4,46
7.	Наставник даје корисне информације о раду студената (након семинарских радова, вежби, активности на часу...)	4,51
8.	Наставник одговара на студентска питања и води рачуна о студентским коментарима	4,54
9.	Досадашње оцене код овог наставника у оквиру овог предмета одговарају мом показаном знању	4,27
	УКУПНА ПРОСЕЧНА ОЦЕНА (просек претходних 9)	4,47
10.	Оцена уџбеника	4,44

*Број студената који су учествовали у вредновању наставника на овом предмету

7) - Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе

Др Јелена Перовић одговорно и успешно извршава велики број наставних обавеза. Уз предавања и испите на предмету Међународно привредно право на основним студијама, др Перовић је, на академским мастер студијама, самостални креатор наставног програма и самостални извођач наставе и испита на три предмета: Међународни пословни уговори, Право ЕУ и Међународно пословно право. Др Перовић се бави научно-наставним радом и у другим високошколским институцијама у земљи и иностранству. На Економском факултету Универзитета у Женеви гостујући је предавач на предмету *Advanced Studies in International Contract Law*, који се изводи на мастер студијама овог Факултета. На истом предмету др Перовић учествује на усменим испитима сваке године од 2009. до данас. На мастер студијама Правног факултета Универзитета *Louvain* у Белгији (*Université catholique de Louvain - Faculté de droit, Département de droit économique et social*), 2007. године учествовала је на усменим испитима из предмета Право и економија (*Law and Economics*). На Правном факултету Универзитета у Београду, на академским мастер студијама, од 2007. године до данас, један је од предавача на предмету Међународна продаја робе. На Факултету организационих наука Универзитета у Београду, предавач је на предмету *International Business Law* који се изводи на енглеском језику у оквиру међународног мастер курса *International Business and Management*. На Правном факултету Универзитета у Бања Луци предавач је на предмету Међународно пословно право који се изучава на магистарским студијама. Поред тога, на курсевима за стицање брокерске лиценце организованим од стране Комисије за хартије од вредности Републике Србије, држала је предавања из области правних аспеката хартија од вредности. Члан је испитних комисија за полагање испита за добијање брокерске лиценце и лиценце за инвестиционог саветника који организује Комисија за хартије од вредности. Била је предавач Европског центра за мир и развој (ECPD) из области арбитражног права. Предавач је Међународне уније адвоката из Париза на курсу *International Sale of Goods – Advanced Training Course for Lawyers*, организованим 2012. године у Валенсији и Паризу.

4.

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Комисија за избор др Јелене Перовић у звање редовног професора има задовољство и част да констатује да кандидаткиња испуњава све прописане услове за избор у звање редовног професора за ужу научну област Међународни економски односи – Међународно привредно право на Економском факултету Универзитета у Београду. Штавише, кандидаткиња и у квантитативном и у квалитативном смислу превазилази све прописане услове и стандарде, што није тако честа појава ни на овом свакако водећем домаћем универзитету. Активност кандидаткиње је у сваком погледу импресивна: наставном (бројност факултета, домаћих и страних, на којима предаје), научном (обухват проблематике којом се научно бави, квалитет и број радова објављених у водећим домаћим и међународним часописима на матерњем и страним језицима, научни резултати, научни утицај на обликовање научне мисли), педагошком (изузетне оцене студената квалитета наставе које држи), осталом (чланство у бројним водећим домаћим и међународним струковним асоцијацијама, чланство у редакцијама водећих часописа, учешће у изради законодавних аката, у земљи и иностранству, учешће у бројним арбитражама, домаћим и међународним, за решавање арбитражних привредних спорова итд.).

Са свега изнетог, Комисија са великим задовољством чини предлог да се др Јелена Перовић изабере за редовног професора за ужу научну област Међународни економски односи – Међународно привредно право на Економском факултету Универзитета у Београду. Комисија је уверена да ће овим избором Економски факултет Универзитета у Београду бити препознатан, између осталог, како у земљи тако и у иностранству, и по снази наставе и развоју науке из једне правничке дисциплине, чиме ће дати снажан подстицај потреби сусрета права и економије.

Место и датум: Београд, 16. 07. 2012.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____
проф. др Мирко Васиљевић

_____
проф. др Јелена Козомара

_____
проф. др Невенка Суботић Константиновић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
Број: 2639/3
Датум: 24.10.2012. године
БЕОГРАД

На основу члана 65. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС" бр. 76/05, 100/07-аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12) и чл. 58. и 91. Статута Економског факултета, Изборно веће Економског факултета, на седници одржаној 24.10.2012. године, донело је

О Д Л У К У

1. Утврђује се предлог за избор **ПЕРОВИЋ др ЈЕЛЕНЕ, ванредног професора**

у звање РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област

Међународни економски односи – Међународно привредно право

2. Предлог за избор у звање из тачке 1. ове Одлуке доставља се Универзитету ради доношења одлуке о избору.

Доставити:
- именованој
- Универзитету у Београду
- Служби за опште и правне послове
- Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
Д Е К А Н
Проф. др Бранислав Боричић